

تأثیر موضوعات کلیدی حسابرسی مبتنی بر ریسک در سطح شرکت و در سطح حساب بر همزمانی قیمت سهام با توجه به مالکیت نهادی دولتی و غیردولتی

ندا صدری

دانشجوی دکتری حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی، بندرعباس، ایران
Neda.sadri1990@gmail.com

محمدحسین رنجبر

دانشیار گروه حسابداری و مدیریت مالی، دانشکده علوم انسانی، واحد بندرعباس، دانشگاه آزاد اسلامی، بندرعباس، ایران
(نویسنده مسئول)
Mhranjbar54@iauba.ac.ir

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۱۲/۰۸ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۰۴/۲۵

چکیده

در این پژوهش تأثیر موضوعات کلیدی حسابرسی مبتنی بر ریسک در سطح شرکت و در سطح حساب بر همزمانی قیمت سهام با توجه به مالکیت نهادی دولتی و غیردولتی مورد بررسی قرار گرفت. به این منظور ۱۲۱ شرکت طی بازه زمانی ۱۳۹۰-۱۳۹۹ را مورد بررسی قرار گرفت. در این پژوهش برای متغیرها از نرم افزار ره آورد نوین ۳ استخراج شده و توسط نرم افزار اکسل تلخیص، طبقه بندی شده و محاسبه و در نهایت از طریق نرم افزارهای Eviews و Stata در سطح اطمینان ۰/۹۵ فرضیه ها مورد آزمون قرار گرفت. یافته ها نشان داد موضوعات کلیدی حسابرسی مبتنی بر ریسک در سطح شرکت و در سطح حساب بر همزمانی قیمت سهام تأثیر منفی و معناداری دارد. همچنین نتایج نشان داد مالکیت نهادی و مالکیت نهادی غیردولتی بر رابطه بین موضوعات کلیدی حسابرسی و همزمانی قیمت سهام شرکت ها تأثیر منفی و معناداری دارد. بعلاوه نتایج نشان داد مالکیت نهادی دولتی بر رابطه بین موضوعات کلیدی حسابرسی و همزمانی قیمت سهام شرکت ها تأثیر مثبت و معناداری دارد.

واژه های کلیدی: موضوعات حسابرسی، بندهای حسابرسی، قیمت سهام، همزمانی قیمت سهام و مالکیت نهادی.

۱- مقدمه

حسابرسی مستقل نقش مهمی در حمایت از کیفیت گزارشگری مالی دارد و گزارش حسابرس به عنوان یک بخش لاینفک فرآیند گزارشگری مالی، نقش عمده‌ای در اطلاع‌رسانی به استفاده‌کنندگان ایفا می‌کند؛ به همین دلیل لزوم نظارت و تجدیدنظر در ارزش اطلاعاتی و مربوط بودن گزارش حسابرس همواره مورد توجه استانداردها قرار گرفته است. بعد از رسوایی‌های مالی اخیر، ۲۰۰۸، که بحران مالی به وجود آورد، جهانی شدن محیط تجاری و پیچیدگی‌های هر چه بیشتر گزارشگری مالی، موجب افزایش تقاضا برای دریافت اطلاعات مربوطتر و بیشتر از طریق گزارش حسابرس گردید. به همین دلیل برخی از استانداردها و مقررات‌گذاران نظیر هیئت استانداردهای بین‌المللی حسابرسی و اعتباربخشی و هیئت نظارت بر حسابداری شرکت‌های عام آمریکا به منظور بهبود گزارش حسابرس و افزایش شفافیت آن، در برخی از استانداردهای موجود خود تجدیدنظر و یا استانداردهای جدیدی را تدوین نمودند. این دو نهاد بخشی را با عنوان موضوع‌های کلیدی/اساسی حسابرسی با هدف افزایش ارزش اطلاعاتی گزارش حسابرس به گزارش جدید حسابرس اضافه نموده‌اند (جعفری نسب کرمانی و همکاران، ۱۳۹۸). طبق هیئت استانداردهای بین‌المللی حسابرسی و اطمینان‌دهی، «قضاوت حرفه‌ای حسابرسی، موضوع‌های کلیدی و موضوع‌های با اهمیت حسابرسی هستند که، در حسابرسی صورت‌های مالی با اهمیت‌تر هستند». این به معنی این است که حسابرس بایستی ریسک‌ها را مطابق استاندارد بین‌المللی حسابرسی شماره ۳۱۵ تجزیه و تحلیل و کیفیت سیستم کنترل داخلی را ارزیابی کند (هیئت استانداردهای بین‌المللی حسابرسی و اطمینان‌دهی، ۲۰۱۶). به عبارت دیگر، این مسئولیت حسابرس است که ارتباطی بین موضوع‌های کلیدی حسابرسی در گزارش نهایی حسابرس برقرار کند. هر زمان که موضوع‌های کلیدی حسابرسی به دنبال توجه حسابرس با رویکرد حسابرسی مبتنی بر ریسک مطرح می‌شود، بایستی موضوع‌هایی باشد که قبلاً توسط حاکمیتی مورد بحث قرار گرفته است. این موضوع‌ها اغلب مربوط به فضاهای پیچیده‌ای می‌باشد که حاشیه قابل توجهی برای قضاوت مدیریتی مربوط به اطلاعات مالی ارائه شده است. تغییرات معرفی شده توسط استاندارد بین‌المللی حسابرسی شماره ۷۰۱، برای حسابرسی صورت‌های مالی دوره‌های منتهی به ۱۵ یا بعد از ۱۵ دسامبر ۲۰۱۶ لازم‌الاجرا شد، اگر چه زودتر از این تاریخ مجاز

شمرد می‌شد. در حال حاضر، استاندارد بین‌المللی حسابرسی شماره ۷۰۱ برای حسابرسی‌های شرکت‌های پذیرفته شده، اجباری می‌باشد (سییرا-گارسا و همکاران^۳، ۲۰۱۹). حال اینکه، افشای موضوعات کلیدی حسابرسی منجر به کاهش هزینه‌های کسب اطلاعات و تسهیل نگهداشت اطلاعات خاص شرکت در قیمت به‌ویژه زمانی که چنین اطلاعاتی برای سهامداران خارجی کمتر در دسترس می‌باشد، می‌شود (ژای و همکاران^۴، ۲۰۲۱). بعلاوه ساختار مالکیت شرکت‌ها به وسیله دخالت یک مالک اصلی در مدیریت شرکت، متمایز است. علیرغم آن که بنا بر دلایلی از قبیل فرصت‌طلبی، وجود نفوذ سیاسی از طریق رابطه با مدیریت، مالکیت نهادی دولتی و غیردولتی ممکن است انگیزه‌های مختلفی برای نظارت داشته باشند، و همزمان با افزایش حضور مالکیت نهادی دولتی و غیردولتی، محتوای اطلاعاتی قیمت سهام نیز افزایش یابد، که این موضوع می‌تواند همزمانی قیمت سهام را تحت تأثیر قرار دهد. کامیابی و پرهیزگار (۱۳۹۵) معتقدند وجود مالکان نهادی سبب می‌شود تا دقت اطلاعات افزایش یافته و همراه با افزایش دقت اطلاعات، اطلاعات خاص شرکتی افزایش یابد؛ هم چنین با افزایش اطلاعات خاص شرکتی، همزمانی قیمت سهام کاهش می‌یابد. به عبارت دیگر با افزایش درصد مالکیت نهادی ارتباط بین بازده بازار و صنعت با بازده شرکت که همان همزمانی قیمت سهام است، کاهش می‌یابد. به‌طور کلی در خصوص نقش نظارتی مالکان نهادی فرضیه‌های مختلفی وجود. طبق فرضیه همسویی راهبردی، مالکان نهادی با مدیریت کنونی نوعی اتحاد راهبردی به وجود می‌آورند. اما مطابق فرضیه تضاد منافع با مدیریت کنونی این اتحاد راهبردی وجود ندارد. بر این اساس نقش نظارتی مالکان نهادی بر محتوای اطلاعات و دقت اطلاعات با توجه انگیزه‌های آنها متفاوت خواهد بود، در نتیجه اثرگذاری آنها نیز بر همزمانی قیمت سهام متفاوت خواهد بود، بنابراین در این پژوهش علاوه بر تأثیر موضوعات کلیدی حسابرسی بر همزمانی قیمت سهام، نقش مالکیت نهادی با دو رویکرد دولتی و غیردولتی مورد بررسی قرار خواهد گرفت. در ادامه، مبانی نظری، اهمیت موضوع و پیشینه پژوهش مطرح شده و سپس، روش، یافته‌ها و بحث و نتیجه‌گیری و پیشنهادها آورده شده است.

۲- مبانی نظری فرضیه‌های پژوهش

همزمانی قیمت سهام، یکی از ویژگی‌های مهم بازارهای سرمایه و بازارهای مالی محسوب می‌شود، که با توسعه اقتصادی و ثبات

3- Sierra-García et al.
4- Zhai et al.

1- International Standard on Auditing 315 (ISA 315)
2 - International Auditing and Assurance Standard Board (IAASB)

بازار سرمایه رابطه نزدیک داشته و همچنین کاربردهایی در اندازه‌گیری کیفیت سود، پیش‌بینی ریزش قیمت سهام، عدم تقارن اطلاعاتی، آگاهی‌دهندگی قیمت و ... دارد (جانستون^۱، ۲۰۰۹). همزمان بودن حرکت قیمت سهام از آنجا ناشی می‌شود که تحصیل اطلاعات خاص شرکت‌ها برای سرمایه‌گذاران هزینه‌بر است و آنها به اطلاعات صنعت-بازار اکتفا می‌کنند. در نتیجه قیمت سهام از ارزش ذاتی خود منحرف شده و همسو با قیمت‌های صنعت-بازار تغییر می‌کند. در چنین حالتی بین بازده سهام شرکت و بازده صنعت-بازار همبستگی زیاد خواهد بود و به تبع آن همزمانی قیمت سهام بازار بیشتر خواهد بود. همزمانی قیمت سهام معیاری است که با استفاده از ضریب تعیین مدل بازار محاسبه شده و نسبت نوسانات سیستماتیک به نوسانات منحصر به فرد بازده سهام را نشان می‌دهد (نتو-گیامفی و همکاران^۲، ۲۰۱۵).

در خصوص تأثیر افشای موضوعات کلیدی حسابرسی بر همزمانی قیمت سهام دو دیدگاه وجود دارد. در دیدگاه اول چنین استدلال می‌شود که افشای موضوعات کلیدی حسابرسی منجر به برجسته شدن عوامل ریسک حیاتی مطرح شده توسط حسابرسان شود و از این‌رو داشتن چنین اطلاعاتی را برای سرمایه‌گذاران کم‌هزینه‌تر می‌کند. اطلاعات موجود در موضوعات کلیدی حسابرسی احتمالاً مختص شرکت می‌باشد و نه در سطح بازار یا در سطح صنعت. بنابراین، افشای موضوعات کلیدی حسابرسی نه تنها هزینه کسب اطلاعات را برای سرمایه‌گذاران کاهش می‌دهد، بلکه آنها را ترغیب به اتکای بیشتر به اطلاعات موضوعات کلیدی حسابرسی و ترکیب چنین اطلاعات خاص شرکت در قیمت سهام می‌کند. از این‌رو، پیش‌بینی می‌شود که افزایش در افشای موضوعات کلیدی حسابرسی منجر به کاهش همزمانی قیمت سهام شود. حال بر اساس دیدگاه دوم، در خصوص افشای موضوعات کلیدی حسابرسی این‌طور می‌توان گفت که افشای موضوعات کلیدی حسابرسی منجر به بهبود محیط اطلاعاتی و شفافیت شرکت می‌شود. تا حدی که افشای موضوعات کلیدی حسابرسی متشکل از اطلاعات اضافی مربوط به شرکت می‌باشد که چنین اطلاعات جدیدی، سرمایه‌گذاران را قادر می‌سازد تا پیش‌بینی خود را در خصوص وقوع رویدادهای آتی شرکت به‌روز کنند و بر این اساس در قیمت سهام نگهداشته شود (ژای و همکاران^۳، ۲۰۲۱).

استانداردهای گزارش حسابرسی صورت گرفته وجود ریسک‌های مربوط به موضوعات کلیدی حسابرسی در گزارش

حسابرس مستقل، توسعه مهمی در حوزه حسابرسی به وجود آورده است که این تغییرات سبک جدیدی از روابط بین شرکت‌ها و استفاده‌کنندگان اطلاعات مالی آنها ایجاد کرده است و این مسئله گزارش دهی حسابرسی بهبود بخشد و موجب افزایش ارزش مربوط بودن اطلاعات حسابرسی یا موضوعات کلیدی حسابرسی شده است. استفاده از پاراگراف مربوط موضوعات کلیدی حسابرسی در گزارش حسابرسی، با توجه تغییراتی که صورت گرفته، مفهوم جدیدی چون مفاهیم مربوط به گسترش نقش حسابرسان و الزام افشا در خصوص ریسک‌های قابل توجه که از نظر حسابرسان این ریسک‌های مربوط به مشتریان می‌باشد، در گزارش حسابرسی ایجاد کرده است و ریسک‌های مدنظر در غالب بند اظهار نظر حسابرسان در صورت‌های مالی قابل مشاهده است که می‌تواند اطلاعات مندرج در صورت‌های مالی و کیفیت اطلاعات را تحت تأثیر قرار دهد (سیرا-گاریسا و همکاران^۴، ۲۰۱۹). در صورت وجود موضوعات کلیدی حسابرسی در غالب بندها، اطلاعات خاص شرکت را افزایش داده و قابلیت اتکا صورت‌های مالی توسط استفاده‌کنندگان مانند سرمایه‌گذاران و مشارکت‌کنندگان در بازار سرمایه مورد ارزیابی قرار داد و کل بازار سهام سریعاً نسبت به آن گزارش صادره واکنش نشان می‌دهد و این واکنش می‌تواند در قیمت سهام نقش داشته باشد، که این موضوع همزمانی را تحت تأثیر قرار می‌دهد.

ژای و همکاران (۲۰۲۱) معتقدند زمانی که چنین وقایعی در موضوعات کلیدی حسابرسی افشاء شود، شگفتی آتی بازار کمتر وجود دارد و همچنین منجر به واکنش کمتر به چنین اخباری و تغییرات کمتر در بازده خاص شرکت می‌شود. بنابراین، پیش‌بینی می‌شود که افشای موضوعات کلیدی حسابرسی منجر به همزمانی قیمت سهام بالاتر شود، اما هیچ واکنش قابل توجهی در بازار وجود ندارد (ژای و همکاران^۴، ۲۰۲۱).

در حالی که افشای موضوعات کلیدی حسابرسی می‌تواند هزینه‌های کسب اطلاعات را برای سرمایه‌گذاران کاهش دهد، مطالعات گذشته (از جمله، فنگ و همکاران^۳، ۲۰۱۶؛ گول و همکاران^۴، ۲۰۱۰) نشان دادند که هزینه‌های کسب اطلاعات برای سرمایه‌گذاران با خصوصیات شرکت مرتبط می‌باشد. برای مثال، ساختار مالکیت شرکت‌ها بر هزینه‌های کسب اطلاعات تأثیرگذار است. این موضوع به خاطر مشکل نمایندگی موجود در این شرکت‌ها است که سهامداران کنترلی به منظور سلب مالکیت از سرمایه‌گذاران بیرونی، دارای انگیزه قوی برای جلوگیری از انتشار اطلاعات خاص شرکت برای عموم می‌باشند (شلیفر و

ویشنی^۱، ۱۹۹۷). براساس مطالعات پیشین (از جمله، براکمن و یان^۲، ۲۰۰۹؛ پیتروسکی و رولستون^۳، ۲۰۰۴)، حضور سرمایه‌گذاران نهادی نیز می‌تواند بر هزینه‌های کسب اطلاعات تأثیرگذار باشد. سرمایه‌گذاران نهادی تمایل دارند تا به اطلاعات دقیق‌تر و با هزینه کمتر مربوط به شرکت نسبت به سایر سرمایه‌گذاران دسترسی داشته باشند. به علاوه، آنها به‌طور فعال درگیر حاکمیت شرکتی هستند و نقش مهمی در نظارت مدیران و کنترل سهامداران ایفا می‌کنند. از این‌رو، پیش‌بینی می‌شود هنگامی که سرمایه‌گذاران با هزینه‌های بالاتری از کسب اطلاعات خاص شرکت روبرو هستند (مثلاً با سرمایه‌گذاران نهادی کمتر)، تأثیر افشای موضوعات کلیدی حسابرسی بر همزمانی قیمت سهام، قوی‌تر خواهد بود (ژای و همکاران، ۲۰۲۱). نوروش و ابراهیمی (۱۳۹۰) معتقدند ترکیب ساختار مالکیت تأثیرات نظارتی و کنترلی متفاوتی بر اطلاعات خاص شرکت دارد. آنها نشان دادند که بخشی از مالکیت‌هایی که در اختیار سهامداران نهادی حرفه‌ای قرار دارد، از طریق ارتباط مستقیم با مدیران و نظارت بر آنها؛ اطلاعات با ارزشی درباره چشم اندازهای آتی، راهبردی مالی و سرمایه‌گذاری‌های ارائه می‌دهند. چن و همکاران^۴ (۲۰۰۷) نشان دادند نظارت سرمایه‌گذاران نهادی از طریق انتشار اطلاعات خاص شرکت و نفوذ مدیریت در ارتباط با حفاظت از حقوق سرمایه‌گذاران باعث کاهش همزمانی قیمت سهام می‌شود.

شرکت‌های که مالکانشان روابط سیاسی کمتری دارند به دلیل در اختیار نداشتن اهرم قدرتمندی مانند سفارش‌های سیاسی خاص برای دریافت وام‌های تولیدی و تأمین اعتبار مالی مناسب از طریق بانک‌ها؛ به محافظه‌کاری و پنهان نمودن اخبار بد در سطح شرکت روی می‌آورند (رحیمی دستجردی و نادری بنی، ۱۳۹۹). بنابراین این موضوع باعث خواهد شد، روند حرکت قیمت سهام تحت تأثیر قرار گیرد. در مقابل پیتروسکی و همکاران^۵ (۲۰۱۵) معتقد است سهامداران نهادی دولتی از طریق انتصاب مدیران دارای نفوذ سیاسی جهت دست‌کاری سود و انتشار صورت‌های مالی حاوی اطلاعات غیرواقعی قدرت بیشتری را در اختیار مدیریت قرار می‌دهند. به عبارت دیگر سهامداران نهادی دولتی به واسطه روابط و قدرتی که در اختیار دارند، انتشار هرگونه اطلاعات منفی در مورد شرکت را کاهش داد یا سعی در جلوگیری انتشار هرگونه اطلاعات منفی می‌کنند. که این موضوع همزمانی قیمت سهام را تحت شعاع قرار می‌دهند. به‌طور کلی مالکیت نهادی یکی از عواملی است که سطح همزمانی

قیمت سهام را تحت تأثیر قرار می‌دهد و در برخی مواقع موجب کاهش همزمانی قیمت سهام می‌شود و در برخی موارد ممکن از همزمانی قیمت سهام را افزایش دهند.

از این‌رو همزمانی قیمت سهام می‌تواند با موضوعات با اهمیت حسابرسی کاهش یابد. طبق مطالبی که ذکر شد، این پژوهش با هدف پاسخگویی به این سؤال انجام خواهد شد که: آیا بین موضوعات کلیدی حسابرسی مبتنی بر ریسک در سطح شرکت و در سطح حساب و همزمانی قیمت سهام با در نظر گرفتن نقش تعدیلی مالکیت نهادی دولتی و غیردولتی رابطه معنادار وجود دارد یا خیر. در ادامه برخی پژوهش‌های مرتبط موضوع پژوهش ارائه می‌گردد.

۳- پیشینه پژوهش

۳-۱- پیشینه داخلی

در میان پژوهشگران داخلی می‌توان به چندین پیشینه اشاره کرد که برای نمونه، قادری آذر و گلستانه (۱۴۰۱)، پژوهشی با عنوان رابطه کیفیت افشا و مدیریت ریسک بر همزمانی قیمت سهام انجام داد. به این منظور اطلاعات ۸۶ شرکت از ابتدای ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۸ مورد بررسی قرار گرفت. نتایج وی نشان داد بین کیفیت افشای اطلاعات و همزمانی قیمت سهام رابطه معناداری وجود دارد. همچنین نتایج نشان‌دهنده آن است که بین مدیریت ریسک و همزمانی قیمت سهام رابطه معناداری وجود دارد تأثیرگذار است. کشفی مقدم (۱۴۰۰)، پژوهشی با عنوان بررسی تأثیر سیاست‌های جسورانه مالیاتی بر همزمانی قیمت سهام انجام داد. جامعه آماری تحقیق ۱۱۰ شرکت می‌باشد که از ابتدای ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۸ مورد بررسی قرار گرفته‌اند. نتایج وی نشان داد نرخ مؤثر مالیاتی تأثیر معناداری بر همزمانی قیمت سهام شرکت‌ها دارد. همچنین تفاوت دفتری مالیات تأثیر معناداری بر همزمانی قیمت سهام شرکت‌ها دارد. همچنین رحیمی دستجردی و نادری بنی (۱۳۹۹) در پژوهشی اثر تعدیل گری مالکیت نهادی بر اثرگذاری ارتباطات سیاسی بر ریسک سقوط قیمت سهام بررسی نمودند. به این منظور ۱۲۶ شرکت بورسی را طی سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۷ ارزیابی کردند. نتایج آنها نشان داد ارتباطات سیاسی تأثیر مثبت و معنادار بر ریسک سقوط قیمت سهام دارد. همچنین، مالکیت نهادی تأثیر معناداری بر شدت اثر ارتباطات سیاسی بر ریسک سقوط قیمت سهام ندارد. علاوه بر این، کمالی دهکردی (۱۳۹۹)، پژوهشی با عنوان تأثیر نقش تعدیل گری مالکیت دولتی، کیفیت حسابرسی

4- Chen et al.
5- Piotroski et al.

1- Shleifer & Vishny
2- Brockman & Yan
3- Piotroski & Roulstone

سهام وجود دارد در حالی که رابطه مثبت و معناداری بین ناپایداری سرمایه‌گذاران نهادی و همزمانی قیمت سهام وجود دارد.

۲-۳- پیشینه خارجی

علاوه بر این، می‌توان به چندین پژوهش خارجی اشاره کرد که برای نمونه، وانگ و همکاران^۱ (۲۰۲۲) پژوهشی با عنوان آیا اصلاحات مالکیت تلفیقی، همزمانی قیمت سهام را محدود می‌کند؟ انجام دادند. به منظور بررسی این هدف اطلاعات ۱۲۱۱ شرکت پذیرفته‌شده در بورس چین را از سال ۲۰۰۳ تا ۲۰۱۸ مورد بررسی قرار دادند. یافته‌های آن‌های حاکی از آن است که بین مالکیت تلفیقی و همزمانی قیمت سهام رابطه منفی وجود دارد. همچنین تمرکززدایی مالکیت دولتی (تنوع مالکیت دولتی) رابطه منفی بین مالکیت تلفیقی و همزمانی قیمت سهام را تقویت می‌کند. آردیلا و هالیم^۲ (۲۰۲۲) پژوهشی با عنوان تأثیر مالکیت نهادی، جبرانی زیان مالی و محافظه‌کاری را بر اجتناب مالیاتی انجام دادند. روش نمونه‌گیری مورد استفاده در پژوهش آن‌ها، نمونه‌گیری هدفمند است. نمونه موردنظر شرکت‌های معدنی پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار اندونزی از سال ۲۰۱۶ تا ۲۰۱۹ می‌باشد. روش تحلیل در این پژوهش رگرسیون خطی چندگانه است. یافته‌های آن‌های حاکی از آن است که رابطه مالکیت نهادی و جبران زیان مالی با اجتناب مالیاتی منفی است. اما رابطه محافظه‌کاری با اجتناب مالیاتی مثبت می‌باشد. لی و همکاران^۳ (۲۰۲۲) تأثیر آزادسازی بازار سهام را بر همزمانی قیمت سهام در چین بررسی نمودند. نتایج آن‌ها نشان داد که اجرای آزادسازی به طور قابل توجهی همزمانی قیمت سهام شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس شانگهای را کاهش می‌دهد و این اثر عمدتاً در شرکت‌های با درجه باز بودن کمتر وجود دارد. علاوه بر این، آزادسازی بازار سهام شفافیت اطلاعات و افشای داوطلبانه را افزایش می‌دهد. آلدجفری و رهارجا^۴ (۲۰۲۲) در پژوهشی تأثیر کمیته حسابرسی تعدیل شده توسط پیچیدگی حسابرسی، مالکیت نهادی و سودآوری بر تأخیر در گزارشگری مالی را مطالعه نمودند. روش نمونه‌گیری مورد استفاده هدفمند می‌باشد و مطابق معیارهای از پیش تعیین شده انجام گردیده است. تعداد نمونه‌های موردنظر ۸۳ شرکت تولیدی می‌باشد. تکنیک تجزیه و تحلیل داده‌ها در این مطالعه رگرسیون خطی چندگانه با کمک نرم‌افزار آماری SPSS می‌باشد. نتایج نشان داد که مالکیت نهادی و سودآوری بر تأخیر گزارشگری مالی تأثیر

و عدم شفافیت شرکت بر رابطه بین سیاست متهورانه مالیاتی و همزمانی قیمت سهام انجام داد. به این منظور اطلاعات ۹۸ شرکت طی سال‌های ۱۳۹۸-۱۳۹۷ مورد رزیابی قرار داد. نتایج آن‌ها نشان داد که بین سیاست متهورانه مالیاتی و همزمانی قیمت سهام رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. همچنین یافته‌ها نشان داد مالکیت دولتی و کیفیت حسابرسی بر رابطه بین سیاست متهورانه مالیاتی و همزمانی قیمت سهام تأثیر منفی دارند و عدم شفافیت شرکت بر رابطه بین سیاست متهورانه مالیاتی و همزمانی قیمت سهام تأثیر مثبت دارد. به علاوه، پورقاز (۱۳۹۹)، در پژوهشی رابطه برنامه‌ریزی مالیاتی و همزمانی قیمت سهام شرکت‌ها بررسی نمود. پژوهش وی از نوع تحقیقات توصیفی و از لحاظ هدف از نوع تحقیقات کاربردی می‌باشد. بازه زمانی وی از ابتدای ۱۳۹۳ تا ۱۳۹۷ بوده است که به بررسی اطلاعات ۱۴۳ شرکت بورسی پرداخت. نتایج وی نشان داد که برنامه‌ریزی مالیاتی ارتباط مثبتی با همزمانی قیمت سهام دارد. حمیلرانی حقی (۱۳۹۸)، نیز در پژوهشی با بررسی ۱۰۰ شرکت از بین شرکت‌های پذیرفته‌شده در بازار اوراق بهادار تهران طی سال‌های ۱۳۸۸ الی ۱۳۹۶ به این نتیجه رسیدند که تأثیر دقت سود پیش‌بینی شده توسط مدیریت بر همزمانی قیمت سهام، منفی معنی‌دار است. اما، فراوانی سودهای پیش‌بینی شده تأثیر افزایشی بر همزمانی قیمت سهام دارد. در حالی که پیش‌بینی‌های سود خوش‌بینانه توسط مدیریت بر همزمانی قیمت سهام اثر معناداری ندارد. همچنین، لطفی و همکاران (۱۳۹۷)، در پژوهشی با عنوان «اعتبارسنجی و توسعه مدل‌های همزمانی بازده سهام و تأثیر وضعیت اقتصادی کشور بر تغییرات آن» به بررسی ۱۰۳ شرکت بوری را از ابتدای ۱۳۸۵ الی ۱۳۹۴ بررسی نمودند. نتایج آن‌ها نشان داد تغییرات رشد اقتصادی بیشترین تأثیر را بر تغییرات همزمانی داشته و تأثیر معناداری بر نرخ تورم و نرخ بیکاری ندارد. به عبارت دیگر، در شرایط اقتصادی که تورم بالا (پایین) و رشد اقتصادی پایین (بالا) بوده، بورس اوراق بهادار بیشترین (کمترین) همزمانی را تجربه نموده است. کامیابی و پرهیزگار (۱۳۹۵)، در پژوهشی با عنوان «بررسی رابطه بین سرمایه‌گذاران نهادی و همزمانی قیمت سهام» به بررسی ۵۰ شرکت پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران طی سال‌های ۱۳۸۶ الی ۱۳۹۰ پرداختند. نتایج آن‌ها نشان داد بین سرمایه‌گذاری نهادی و همزمانی قیمت سهام ارتباط منفی معناداری وجود دارد. به علاوه آن‌ها نشان دادند که رابطه منفی معناداری بین پایداری سرمایه‌گذاران نهادی و همزمانی قیمت

منفی دارد، درحالی که کمیته حسابرسی تأثیر معناداری بر تأخیر گزارشگری مالی نداشته است. علاوه بر این، پیچیدگی حسابرسی اثر کمیته حسابرسی بر تأخیر گزارش صورت‌های مالی را تعدیل نمی‌کند. ژای و همکاران (۲۰۲۱)، پژوهشی با عنوان «موضوعات کلیدی حسابرسی و همزمانی قیمت سهام: شواهدی از یک تجربه شبه‌طبیعی در چین» با استفاده از نمونه‌ای متشکل از ۳۳۷۵ مشاهده سال-شرکت انجام دادند. نتایج پژوهش نشان داد که افشای موضوعات کلیدی حسابرسی، اطلاعات خاص شرکت را افزایش و همزمانی قیمت سهام را کاهش می‌دهد. تأثیر افشای موضوعات کلیدی حسابرسی بر همزمانی قیمت سهام در شرکت‌های با سهامداران کنترلی و سهامداران نهادی کمتر برجسته‌تر می‌باشد. همچنین، هوو نگوین و همکاران^۱ (۲۰۲۰)، پژوهشی با عنوان «حاکمیت شرکتی و همزمانی قیمت سهام: شواهد تجربی از ویتنام» با استفاده از نمونه‌ای متشکل از ۲۴۷ شرکت طی دوره زمانی ۲۰۱۸-۲۰۱۴ انجام دادند. نتایج پژوهش حاکی که تأثیرگذاری مثبت اندازه هیئت‌مدیره و مالکیت خارجی و تأثیرگذاری منفی مالکیت مدیریتی بر همزمانی قیمت سهام می‌باشد. به علاوه، فنگ و همکاران^۲ (۲۰۱۹)، در پژوهشی با بررسی ۱۳۶۸۵ مشاهده سال-شرکت طی دوره زمانی ۲۰۱۵-۲۰۰۳ نشان دادند که یک رابطه مثبت معنادار بین سیاست متهورانه مالیاتی و همزمانی قیمت سهام وجود دارد. به دلیل اینکه اطلاعات موجود در خصوص معاملات مالیاتی ریسکی تمایل به مخفی نگه داشتن حساب‌های مختلف اقلام تعهدی مالیاتی دارد، سیاست متهورانه مالیاتی موجب شفافیت کمتر صورت‌های مالی و در نتیجه افزایش عدم تقارن اطلاعات و کاهش محتوای اطلاعاتی قیمت سهام می‌شود. همچنین، نتایج نشان داد که شرکت‌های با سیاست متهورانه مالیاتی، عدم شفافیت شرکتی نسبتاً بالایی دارند. علاوه بر این، نتایج حاکی از این بود که پیشرفت در قانون اجرای مالیات، وضعیت مالکیت و حسابرس‌های با کیفیت بالا، همگی تأثیرات نامطلوب سیاست متهورانه مالیاتی را محدود می‌کند. همچنین، نیفار و آجیلی^۳ (۲۰۱۹)، در پژوهشی به بررسی تأثیر عدم شفافیت حسابداری (مدیریت سود و استراتژی مالیاتی جسورانه) و ویژگی‌های مدیرعامل (سن و دوره تصدی مدیرعامل) بر همزمانی قیمت سهام شرکت‌های آلمانی پرداختند. نتایج نشان داد که مدیریت سود و استراتژی مالیاتی جسورانه تأثیر مثبت معناداری بر همزمانی قیمت سهام دارند. سن مدیرعامل رابطه بین استراتژی مالیاتی جسورانه و همزمانی قیمت سهام را

به صورت منفی تعدیل می‌کند. دوره تصدی مدیرعامل بر همزمانی قیمت سهام تأثیر مثبت دارد، اما نه رابطه بین مدیریت سود و همزمانی قیمت سهام و نه رابطه بین استراتژی مالیاتی جسورانه و همزمانی قیمت سهام را تعدیل نمی‌کند. علاوه بر این، شین^۴ (۲۰۱۹)، در پژوهشی با عنوان «تأثیر ویژگی‌های صنعت بر همزمانی قیمت سهام پس از پذیرش استانداردهای گزارشگری مالی» به بررسی ۴۹۹۷ مشاهده سال-شرکت طی دوره زمانی ۲۰۰۶ الی ۲۰۱۵ پرداختند و به این نتیجه رسیدند که همزمانی قیمت سهام شرکت‌های بورسی کره‌ای پس از پذیرش استانداردهای گزارشگری مالی کاهش یافت. علاوه بر این، تأثیر پذیرش استانداردهای گزارشگری مالی بین‌المللی با ویژگی‌های صنعت تغییر می‌کند.

۴- روش پژوهش

این پژوهش از لحاظ ماهیت در حوزه پژوهش‌های همبستگی تحلیل رگرسیون قرار می‌گیرد و به دستیابی به اهدافی همچون تبیین رفتارهای انسانی و پیش‌بینی پیامدهای احتمالی می‌پردازد، یک هدف عمده پژوهش همبستگی این است که با مشخص کردن روابط بین متغیرها، فهم ما را از پدیده‌های مهم افزایش می‌دهد. چنانچه طبقه‌بندی پژوهش از لحاظ هدف مدنظر قرار دهیم این پژوهش در حوزه پژوهش‌های بنیادی تجربی قرار می‌گیرد، در این تحقیقات داده‌ها و اطلاعات اولیه با استفاده از روش‌های آزمایش، مشاهده، مصاحبه و ... گردآوری می‌شود و با استفاده از روش‌ها و تکنیک‌های آماری و معیارهای پذیرفته‌شده مورد تجزیه و تحلیل قرار می‌گیرد. البته عقل و فکر محقق در نحوه به کارگیری روش‌ها و نیز تحلیل نتایج به دست آمده سهم زیادی دارد. این پژوهش با استفاده از اطلاعات واقعی صورت می‌گیرد، جمع‌آوری داده‌ها با استفاده از پایگاه داده‌های ره‌آورد نوین و برداشت مستقیم آنها از صورت‌های مالی حسابرسی شده شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران جمع‌آوری کرد که بر پایه اطلاعات واقعی صورت‌های مالی شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران استوار است.

۴-۱- جامعه آماری و روش نمونه‌گیری

کلیه‌ی شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران جامعه آماری پژوهش حاضر را تشکیل می‌دهد، که باید دارای ویژگی‌های زیر باشند: ۱. باید شرکت‌ها از سال ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۹ در بورس حضوری فعال داشته باشند؛ ۲. شرکت‌های انتخابی

3- Feng et al.
4- Shin

1- Huu Nguyen et al.
2- Neifar and Ajili

۳) مالکیت نهادی غیردولتی بر رابطه بین موضوعات کلیدی حسابرسی مبتنی بر ریسک در سطح شرکت و همزمانی قیمت سهام تأثیر معناداری دارد.

۴) مالکیت نهادی غیردولتی بر رابطه بین موضوعات کلیدی حسابرسی مبتنی بر ریسک در سطح حساب و همزمانی قیمت سهام تأثیر معناداری دارد.

۳-۴- مدل‌های پژوهش

مدل‌های مربوط به آزمون فرضیه‌های پژوهش به صورت جداگانه برای هر فرضیه به شرح نگاره زیر ارائه شده است.

نگاره (۲): مدل‌های مربوط به آزمون فرضیه‌های پژوهش

$SYN_{i,t} = \beta_0 + \beta_1 ELRKAM_{i,t} + \beta_2 Size_{i,t} + \beta_3 LEV_{i,t} + \beta_4 MB_{i,t} + \beta_5 ROA_{i,t} + \beta_6 Turnover_{i,t} + \beta_7 Sales\ growth_{i,t} + \beta_8 Big\ 4\ auditor_{i,t} + \varepsilon_{i,t}$	فرضیه اصلی اول
$SYN_{i,t} = \beta_0 + \beta_1 ALRKAM_{i,t} + \beta_2 Size_{i,t} + \beta_3 LEV_{i,t} + \beta_4 MB_{i,t} + \beta_5 ROA_{i,t} + \beta_6 Turnover_{i,t} + \beta_7 Sales\ growth_{i,t} + \beta_8 Big\ 4\ auditor_{i,t} + \varepsilon_{i,t}$	فرضیه اصلی دوم
$SYN_{i,t} = \beta_0 + \beta_1 ELRKAM_{i,t} + \beta_2 INST_{i,t} + \beta_3 ELRKAM_{i,t} * INST_{i,t} + \beta_4 Size_{i,t} + \beta_5 LEV_{i,t} + \beta_6 MB_{i,t} + \beta_7 ROA_{i,t} + \beta_8 Turnover_{i,t} + \beta_9 Sales\ growth_{i,t} + \beta_{10} Big\ 4\ auditor_{i,t} + \varepsilon_{i,t}$	فرضیه اصلی سوم
$SYN_{i,t} = \beta_0 + \beta_1 ALRKAM_{i,t} + \beta_2 INST_{i,t} + \beta_3 ALRKAM_{i,t} * INST_{i,t} + \beta_4 Size_{i,t} + \beta_5 LEV_{i,t} + \beta_6 MB_{i,t} + \beta_7 ROA_{i,t} + \beta_8 Turnover_{i,t} + \beta_9 Sales\ growth_{i,t} + \beta_{10} Big\ 4\ auditor_{i,t} + \varepsilon_{i,t}$	فرضیه اصلی چهارم
$SYN_{i,t} = \beta_0 + \beta_1 ALRKAM_{i,t} + \beta_2 G\ INST_{i,t} + \beta_3 ALRKAM_{i,t} * G\ INST_{i,t} + \beta_4 Size_{i,t} + \beta_5 LEV_{i,t} + \beta_6 MB_{i,t} + \beta_7 ROA_{i,t} + \beta_8 Turnover_{i,t} + \beta_9 Sales\ growth_{i,t} + \beta_{10} Big\ 4\ auditor_{i,t} + \varepsilon_{i,t}$	فرضیه فرعی اول
$SYN_{i,t} = \beta_0 + \beta_1 ELRKAM_{i,t} + \beta_2 G\ INST_{i,t} + \beta_3 ELRKAM_{i,t} * G\ INST_{i,t} + \beta_4 Size_{i,t} + \beta_5 LEV_{i,t} + \beta_6 MB_{i,t} + \beta_7 ROA_{i,t} + \beta_8 Turnover_{i,t} + \beta_9 Sales\ growth_{i,t} + \beta_{10} Big\ 4\ auditor_{i,t} + \varepsilon_{i,t}$	فرضیه فرعی دوم

نباید جزو بانک‌ها، شرکت‌های سرمایه‌گذاری و واسطه‌گری مالی و لیزینگ باشد؛ ۳. ناقص نبودن داده‌ها. قلمرو زمانی ابتدای ۱۳۹۰ تا پایان ۱۳۹۹ می‌باشد. با توجه به محدودیت‌های فوق ۱۲۱ شرکت به عنوان نمونه انتخاب گردید.

نگاره (۱): مراحل انتخاب نمونه نهایی

تعداد شرکت‌ها	مراحل انتخاب نمونه نهایی
۶۷۷	کل شرکت‌ها (بر اساس گزارش ره‌آورد نوین)
(۳۳۶)	کل شرکت‌های بورس کالا، فرابوس و ... (بر اساس گزارش ره‌آورد نوین)
(۶۰)	شرکت‌های سرمایه‌گذاری و هلدینگ‌ها و لیزینگ‌ها
(۵۹)	شرکت‌هایی که سال مالی‌شان منتهی به ۲۹ اسفندماه نمی‌باشد
(۱۰۱)	شرکت‌هایی که داده‌های ناقصی دارند و وقفه دارند
۱۲۱	نمونه نهایی

۲-۴- فرضیه‌های پژوهش

در این پژوهش فرضیه‌ها در دو بخش اصلی و فرعی به شرح زیر تدوین شده‌اند:

۱-۲-۴- فرضیه‌های اصلی

۱) موضوعات کلیدی حسابرسی مبتنی بر ریسک در سطح شرکت بر همزمانی قیمت سهام شرکت‌ها تأثیر معناداری دارد.

۲) موضوعات کلیدی حسابرسی مبتنی بر ریسک در سطح حساب بر همزمانی قیمت سهام شرکت‌ها تأثیر معناداری دارد.

۳) مالکیت نهادی بر رابطه بین موضوعات کلیدی حسابرسی مبتنی بر ریسک در سطح شرکت و همزمانی قیمت سهام تأثیر معناداری دارد.

۴) مالکیت نهادی بر رابطه بین موضوعات کلیدی حسابرسی مبتنی بر ریسک در سطح حساب و همزمانی قیمت سهام تأثیر معناداری دارد.

۲-۲-۴- فرضیه‌های فرعی

۱) مالکیت نهادی دولتی بر رابطه بین موضوعات کلیدی حسابرسی مبتنی بر ریسک در سطح شرکت و همزمانی قیمت سهام تأثیر معناداری دارد.

۲) مالکیت نهادی دولتی بر رابطه بین موضوعات کلیدی حسابرسی مبتنی بر ریسک در سطح حساب و همزمانی قیمت سهام تأثیر معناداری دارد.

۴-۴-۲- متغیر مستقل

۱- موضوعات کلیدی حسابرسی مبتنی بر ریسک در سطح شرکت (ELRKAM): مجموع بندهای مربوط به بند مربوط به مالیات، دعاوی، تملک، کنترل، ادغام و آی تی (سیرا-گارسیا و همکاران، ۲۰۱۹: ۹).

۲- موضوعات کلیدی حسابرسی مبتنی بر ریسک در سطح حساب (ALRKAM): مجموع بندهای مربوط به درآمد، دارایی نامشهود، دارایی مشهود، طرح‌های بازنشستگی، موجودی‌ها، تخفیفات فروشنده و کاهش ارزش دارایی‌ها (سیرا-گارسیا و همکاران، ۲۰۱۹: ۹).

$$SYN_{i,t} = \beta_0 + \beta_1 ALRKAM_{i,t} + \beta_2 Non - G INST_{i,t} + \beta_3 ALRKAM_{i,t} * Non - G INST_{i,t} + \beta_4 Size_{i,t} + \beta_5 LEV_{i,t} + \beta_6 MB_{i,t} + \beta_7 ROA_{i,t} + \beta_8 Turnover_{i,t} + \beta_9 Sales growth_{i,t} + \beta_{10} Big 4 auditor_{i,t} + \varepsilon_{i,t}$$

فرضیه
فرعی سوم

$$SYN_{i,t} = \beta_0 + \beta_1 ELRKAM_{i,t} + \beta_2 Non - G INST_{i,t} + \beta_3 ELRKAM_{i,t} * Non - G INST_{i,t} + \beta_4 Size_{i,t} + \beta_5 LEV_{i,t} + \beta_6 MB_{i,t} + \beta_7 ROA_{i,t} + \beta_8 Turnover_{i,t} + \beta_9 Sales growth_{i,t} + \beta_{10} Big 4 auditor_{i,t} + \varepsilon_{i,t}$$

فرضیه
فرعی چهارم

۴-۴-۴- متغیرهای پژوهش

متغیرهایی که در این پژوهش مورد استفاده قرار گرفته‌اند، به شرح زیر می‌باشند.

۴-۴-۱- متغیر وابسته

متغیر وابسته این پژوهش همزمانی قیمت سهام (SYN) می‌باشد که برای اندازه‌گیری آن به پیروی از ژای و همکاران (۲۰۲۱) به شرح استفاده گردید:

مدل (۱)

$$r_{i,t} = \beta_0 + \beta_1 MktR_{i,t} + \beta_2 IndR_{i,t} + \varepsilon_{i,t}$$

که در این رابطه:

$r_{i,t}$: بازده سهام شرکت i در دوره t .

$MktR_{i,t}$: بازده بازار در دوره t . بازده بازار از تفاوت شاخص اول دوره و پایان دوره بازار تقسیم بر شاخص اول دوره به دست می‌آید.

$IndR_{i,t}$: بازده صنعت مربوط به شرکت i در دوره t . بازده صنعت از تفاوت شاخص اول دوره و پایان دوره صنعت تقسیم بر شاخص اول دوره صنعت به دست می‌آید.

$\varepsilon_{i,t}$: بازده باقیمانده سهام شرکت i در ماه θ .

رگرسیون فوق برای هر مشاهده سال-شرکت برآورد می‌گردد. سپس همزمانی بازده سهام با استفاده از ضریب تعیین مدل فوق و مطابق رابطه زیر محاسبه می‌شود:

رابطه (۱)

$$SYN_{it} = \ln\left(\frac{R_{it}^2}{1-R_{it}^2}\right)$$

که در این رابطه:

SYN_{it} : همزمانی قیمت سهام شرکت i در سال t .

R_{it}^2 : همبستگی بازده سهام شرکت i با بازده صنعت و بازار در سال t که برابر با ضریب تعیین حاصل از رگرسیون بالا می‌باشد.

۴-۴-۳- متغیر تعدیلگر

مالکیت نهادی^۱ (INST): برابر است نسبت تعداد سهام در اختیار سهامداران نهادی (بانک‌ها، بیمه، سرمایه‌گذاری و ...) به کل سهام شرکت.

مالکیت نهادی دولتی^۲ (G INST): در این پژوهش به پیروی از سات و همکاران^۳ (۲۰۲۱) مالکان نهادی که در اختیار دولت باشند به عنوان مالکیت نهادی دولتی نظر گرفته می‌شود.

مالکیت نهادی غیردولتی^۴ (Non-G INST): در این پژوهش به پیروی از سات و همکاران (۲۰۲۱) مالکان نهادی که در اختیار دولت نباشند به عنوان مالکیت نهادی غیردولتی نظر گرفته می‌شود.

۴-۴-۴- متغیرهای کنترل

در این پژوهش از متغیرهای زیر به عنوان متغیر کنترلی برای مدل پژوهش استفاده می‌شود:

Size=اندازه شرکت، لگاریتم طبیعی کل دارایی شرکت.

LEV=اهرم مالی، نسبت کل بدهی‌ها به کل دارایی‌ها.

MB=نسبت ارزش بازار سهام به ارزش دفتری دارایی‌ها.

ROA=بازده دارایی از نسبت سود خالص به کل دارایی‌ها.

Turnover=حجم معاملات لگاریتم طبیعی حجم معاملات طی سال مالی.

Sales growth=رشد فروش، فروش سال جاری منهای سال قبل، تقسیم بر سال قبل.

Big 4 auditor=کیفیت حسابرسی، در صورت حسابرسی شرکت با کیفیت (جزو حسابرسان مورد تأیید بورس که در گروه الف قرار دارند) باشد عدد یک در غیر این صورت عدد صفر در نظر گرفته می‌شود.

3- Satt et al

4- Non-Governmental Institutional Ownership

1- Institutional Ownership

2- Governmental Institutional Ownership

۵- یافته‌های پژوهش

برای تجزیه و تحلیل آماری داده‌ها و آزمون فرضیه‌های پژوهش حاضر از آمار توصیفی (شامل میانگین، انحراف معیار و ...) و آمار استنباطی (شامل رگرسیون خطی چندمتغیره) استفاده شده است. علاوه بر این، برای بررسی و برآورد مدل کلی از تحلیل پانلی استفاده شده است. دلیل استفاده از این روش به علت نوع ماهیت داده‌ها است. زیرا در تحلیل پانلی، داده‌ها به صورت مقطعی - زمانی گردآوری شده‌اند. در تحلیل پانلی می‌توان کمبودهایی را که در هر یک از مدل‌های سری زمانی و مقطعی وجود دارد، کاهش داد. مشکل‌های مدل‌های سری زمانی معمولاً مشکل خودهمبستگی می‌باشد و در آمارهای مقطعی مشکل واریانس ناهمسانی وجود دارد. در پانل با تلفیق این دو گروه از اطلاعات با افزایش تعداد مشاهده‌ها و درجه آزادی مشکل هم‌راستایی بین متغیرهای توضیحی کمتر می‌شود و کارایی تخمین اقتصادسنجی افزایش می‌یابد.

۵-۱- آمار توصیفی

آماره‌های توصیفی به مجموعه‌ای از معیارها گفته می‌شود که می‌توانند مشخصات کلی از اطلاعات جمع‌آوری شده را برای پژوهش‌گر ارائه دهند. باید توجه داشت که از آماره‌های توصیفی

نمی‌توان نتایج را به حالت‌های کلی تعمیم داد بلکه فقط برای ارائه یک دید کلی از پژوهش، از این معیارها استفاده می‌شود. در نگاره ۳ برخی از مفاهیم آمار توصیفی متغیرها شامل میانگین، میانه، حداقل، حداکثر مشاهده‌ها به‌عنوان شاخص‌های مرکزی و انحراف معیار به‌عنوان شاخص پراکندگی و ضریب کشیدگی، ضریب چولگی به‌عنوان شاخص‌های توزیعی ارائه شده است. برای مثال مقدار میانگین متغیر مالکیت نهادی شرکت برابر با ۰/۴۸۰ است که نشان می‌دهد بیشتر داده‌ها حول این نقطه تمرکز یافته‌اند. میانه یکی دیگر از شاخص‌های مرکزی است که وضعیت جامعه را نشان می‌دهد. همان‌طور که نتایج نشان می‌دهد میانه‌ی متغیر مالکیت نهادی شرکت برابر با ۰/۵۱۰ است که بیان‌گر این است که نیمی از داده‌ها کم‌تر از این مقدار و نیمی دیگر بیش‌تر از این مقدار هستند. انحراف معیار یکی از مهم‌ترین پارامترهای پراکندگی است و معیاری برای میزان پراکندگی مشاهدات از میانگین است؛ مقدار این پارامتر برای متغیر مالکیت نهادی برابر با ۰/۳۲۷ است. شاخص چولگی ضریب چولگی می‌باشد. بیشترین چولگی مربوط به متغیر نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری شرکت با مقدار ۳/۴۳۱ و کمترین چولگی با مقدار ۰/۹۲۶ - مربوط به همزمانی قیمت سهام می‌باشد.

نگاره (۳): آمار توصیفی متغیرهای پژوهش

متغیر	میانگین	میانه	بیشترین	کمترین	انحراف معیار	چولگی	کشیدگی
همزمانی قیمت سهام	-۳/۰۵۶	-۲/۹۲۰	-۰/۳۴۰	-۷/۸۵۰	۱/۰۹۰	-۰/۹۲۶	۴/۳۰۵
موضوعات کلیدی حسابرسی مبتنی بر ریسک در سطح حساب	۰/۶۱۳	۰/۰۰۰	۶/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۸۲۱	۱/۶۶۲	۷/۱۹۴
موضوعات کلیدی حسابرسی مبتنی بر ریسک در سطح شرکت	۰/۶۵۳	۰/۰۰۰	۷/۰۰۰	۰/۰۰۰	۱/۰۹۶	۱/۹۰۹	۷/۵۴۸
مالکیت نهادی دولتی	۰/۰۷۶	۰/۰۰۰	۰/۷۳۰	۰/۰۰۰	۰/۱۳۶	۲/۵۲۰	۱۰/۰۰۵
مالکیت نهادی	۰/۴۸۰	۰/۵۱۰	۰/۹۹۰	۰/۰۰۰	۰/۳۲۷	-۰/۰۸۸	۱/۵۷۰
مالکیت نهادی غیر دولتی	۰/۴۰۴	۰/۴۰۰	۰/۹۸۰	-۰/۱۱۰	۰/۳۲۴	۰/۱۶۶	۱/۶۰۱
اندازه شرکت	۱۴/۶۳۴	۱۴/۴۱۰	۲۰/۳۱۰	۱۰/۳۵۰	۱/۵۷۲	۰/۸۳۶	۴/۰۸۷
اهرم مالی	۰/۵۷۱	۰/۵۷۰	۲/۰۸۰	۰/۰۴۰	۰/۲۱۱	۰/۶۷۹	۷/۰۵۲
نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری	۲/۳۴۶	۱/۵۸۰	۲۰/۷۰۰	۰/۵۹۰	۲/۱۱۵	۳/۴۳۱	۱۹/۳۵۱
بازده دارایی	۰/۱۳۸	۰/۱۱۰	۰/۶۸۰	-۰/۵۸۰	۰/۱۴۸	۰/۵۵۸	۴/۵۱۳
حجم معاملات	۱۸/۴۴۸	۱۸/۶۲۰	۲۶/۰۴۰	۹/۸۲۰	۲/۱۷۹	-۰/۳۰۲	۳/۴۰۹
رشد فروش	۰/۳۰۹	۰/۲۴۰	۳/۷۸۰	-۰/۷۴۰	۰/۴۳۳	۱/۹۱۳	۱۱/۷۸۱
کیفیت حسابرسی	۰/۶۵۶	۱/۰۰۰	۱/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۴۷۵	-۰/۶۵۷	۱/۴۳۲

مأخذ: محاسبات پژوهش

۵-۲- آمار استنباطی

علاوه بر این آمار توصیفی در این بخش به بررسی آمار استنباطی پرداخته شده است در این بخش ابتدا به بررسی و برآورد مدل کلی از تحلیل پانلی پرداخته شده است. دلیل استفاده از این روش به علت نوع ماهیت داده‌ها است. زیرا در تحلیل پانلی، داده‌ها به صورت مقطعی - زمانی گردآوری شده‌اند. در تحلیل پانلی می‌توان کمبودهایی را که در هر یک از مدل‌های سری زمانی و مقطعی وجود دارد، کاهش داد. مشکل‌های مدل‌های سری زمانی معمولاً مشکل خودهمبستگی می‌باشد و در آمارهای مقطعی مشکل واریانس ناهمسانی وجود دارد. در پانل با تلفیق این دو گروه از اطلاعات با افزایش تعداد مشاهدات و درجه آزادی مشکل هم‌راستایی بین متغیرهای توضیحی کمتر می‌شود و کارایی تخمین اقتصادسنجی افزایش می‌یابد.

۵-۲-۱- آزمون F لیمر و هاسمن

با توجه به اینکه داده‌های مورد استفاده در این پژوهش ترکیبی (سال- شرکت) می‌باشند و داده‌های ترکیبی به دو صورت تابلویی و تلفیقی می‌باشد، لذا به منظور انتخاب بین روش داده‌های تابلویی و تلفیقی در برآورد مدل، از آزمون F لیمر استفاده شده است. همچنین برای انتخاب بین مدل اثرات تصادفی یا اثرات ثابت از آزمون هاسمن استفاده می‌شود. خلاصه نتایج آزمون F لیمر و آزمون هاسمن در نگاره (۴) ارائه شده است. احتمال آماره مدل‌ها کمتر از ۰/۰۵ می‌باشد، در نتیجه روش داده‌های تابلویی و اثرات ثابت پذیرفته شده است.

نگاره (۴): آزمون F لیمر و آزمون هاسمن

مدل	آزمون F لیمر			آزمون هاسمن		
	-	مقدار آماره	احتمال	نتیجه	مقدار آماره	احتمال
۱	۲/۷۱۳	۰/۰۰۰	روش تابلویی	۲۳/۷۴۷	۰/۰۰۰۶	روش اثرات
۲	۵/۱۶۱	۰/۰۰۰	روش تابلویی	۳۷/۷۹۰	۰/۰۰۰	روش اثرات
۳	۸/۸۰۲	۰/۰۰۰	روش تابلویی	۴۷/۳۷۲	۰/۰۰۰	روش اثرات
۴	۷/۹۶۰	۰/۰۰۰	روش تابلویی	۶۲/۱۷۴	۰/۰۰۰	روش اثرات
۵	۷/۹۵۰	۰/۰۰۰	روش تابلویی	۵۲/۷۶۷	۰/۰۰۰	روش اثرات
۶	۸/۳۷۷	۰/۰۰۰	روش تابلویی	۱۴/۲۸۹	۰/۰۲۶	روش اثرات
۷	۵/۰۶۶	۰/۰۰۰	روش تابلویی	۱۶/۴۱۸	۰/۰۰۰	روش اثرات
۸	۶/۱۰۰	۰/۰۰۰	روش تابلویی	۳۵/۲۹۳	۰/۰۰۰	روش اثرات

منبع: یافته پژوهش

۵-۲-۲- آزمون همسانی واریانس و عدم خود همبستگی

برای بررسی همسانی واریانس در این پژوهش با توجه به اینکه مدل‌های پژوهش با استفاده از داده‌های تابلویی به روش اثرات ثابت تخمین زده شده‌اند از آزمون والد تعدیل شده در نرم‌افزار استاتا استفاده شده است. همچنین جهت آزمون خود همبستگی بین باقیمانده‌ها از آزمون ولدریج^۱ استفاده شده است. اگر احتمال آماره بزرگتر از ۰/۰۵ شود، خود همبستگی بین باقیمانده‌ها وجود ندارد. در صورت وجود خود همبستگی به وسیله جزء AR یا با استفاده از روش حداقل مربعات تعمیم یافته (GLS) برطرف می‌شود.

با توجه به نگاره (۵) احتمال آماره بدست آمده برای آزمون عدم ناهمسانی واریانس برای مدل‌های پژوهش از سطح خطای ۰/۰۵

کمتر است. بنابراین، فرض صفر (وجود همسانی واریانس) رد می‌شود که نشان می‌دهد ناهمسانی واریانس وجود دارد. همچنین با توجه به اینکه احتمال آماره آزمون ولدریج برای مدل پژوهش جز سوم و فرعی اول کمتر از ۰/۰۵ می‌باشد، مشخص شد که باقیمانده‌های مدل رگرسیون دارای خود همبستگی می‌باشند.

^۱Wooldridge test

نگاره (۵): آزمون همسانی واریانس و عدم خود همبستگی

مدل	آزمون همسانی واریانس مدل			آزمون ولدریج جهت تشخیص عدم خود همبستگی		
	مقدار آماره	احتمال	نتیجه	مقدار آماره	احتمال	نتیجه
۱	۱۱/۳۹	۰/۰۰۰۷	نا همسانی واریانس	۱۴/۳۶۰	۰/۰۰۲	خودهمبستگی
۲	۲۸/۳۵	۰/۰۰۰	نا همسانی واریانس	۱۴/۳۹۷	۰/۰۰۰۲	خودهمبستگی
۳	۱۵/۳۹	۰/۰۰۰	نا همسانی واریانس	۹۵/۵۶۷	۰/۰۵۳	عدم خودهمبستگی
۴	۱۵/۲۶	۰/۰۰۰	نا همسانی واریانس	۹/۵۲۴	۰/۰۰۲	خودهمبستگی
۵	۹/۱۳	۰/۰۰۲	نا همسانی واریانس	۱۰۰/۸۱۱	۰/۰۵۲	عدم خودهمبستگی
۶	۲۶/۷۵	۰/۰۰۰	نا همسانی واریانس	۴/۴۷۹	۰/۰۳۶	خودهمبستگی
۷	۱۴/۷۷	۰/۰۰۰	نا همسانی واریانس	۲۹/۰۱۸	۰/۰۰۰	خودهمبستگی
۸	۳۲/۶۵	۰/۰۰۰	نا همسانی واریانس	۴/۹۳۳	۰/۰۲۸	خودهمبستگی

منبع: یافته پژوهش

۳-۲-۵- آزمون مانایی متغیرهای پژوهش

و کنترلی در دوره پژوهش در سطح پایا بوده‌اند پایایی بدین معنی است که میانگین و واریانس متغیرهای پژوهش در طول زمان و کواریانس متغیرها بین سال‌های مختلف ثابت بوده است. همانگونه که در نگاره زیر ملاحظه می‌شود همه متغیرها مانا هستند و نیازی به آزمون هم جمعی نداریم.

نتایج آزمون مانایی در نگاره زیر درج گردیده است. بر اساس آزمون «لوین، لین وچو» چون مقدار احتمال آزمون همه متغیرها کمتر از ۰/۵ بوده است، همه متغیرهای مستقل، وابسته

نگاره (۶): نتایج آزمون مانایی متغیرهای پژوهش

متغیرها	آماره لوین، لین و چو	احتمال	نتیجه
همزمانی قیمت سهام	-۱۵/۷۰۷	۰/۰۰۰	مانا
موضوعات کلیدی حسابرسی مبتنی بر ریسک در سطح حساب	-۱۱/۵۲۴	۰/۰۰۰	مانا
موضوعات کلیدی حسابرسی مبتنی بر ریسک در سطح شرکت	-۱۵/۲۹۶	۰/۰۰۰	مانا
مالکیت نهادی دولتی	-۲۷/۴۷۳	۰/۰۰۰	
مالکیت نهادی	-۱۹۹/۵۱۳	۰/۰۰۰	
مالکیت نهادی غیردولتی	-۲۸/۶۴۶	۰/۰۰۰	
اندازه شرکت	۱۱/۱۶۴	۰/۰۰۰	مانا
اهرم مالی	-۱۲/۵۵۸	۰/۰۰۰	مانا
نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری	۴۱/۳۷۳	۰/۰۰۰	مانا
بازده دارایی	-۴/۳۸۷	۰/۰۰۰	مانا
حجم معاملات	-۱۷/۰۳۷	۰/۰۰۰	مانا
رشد فروش	-۲۰/۸۸۶	۰/۰۰۷	
کیفیت حسابرسی	-۱/۹۳۶	۰/۰۲۶	

۵-۲-۴- آزمون فرضیه‌های پژوهش

نسبت به رد یا عدم رد فرضیه صفر تصمیم گرفته شد. با توجه به جداول زیر در این پژوهش جهت آزمون معناداری کل مدل از آماره F و جهت آزمون معنادار بودن ضرایب رگرسیون از آماره t استفاده شده است. همچنین از ضریب تعیین R² برای بررسی ارتباط بین متغیرهای مستقل و وابسته استفاده شد. با توجه به نگاره (۷)، مقدار احتمال به دست آمده برای آماره F که کمتر از ۰/۰۵ می‌باشد، فرض H₀ رد می‌شود و این نشان

در این بخش فرضیه‌های پژوهش مورد آزمون قرار می‌گیرد. با توجه به ماهیت داده‌ها، فرضیه‌های پژوهش در سطح داده‌های ترکیبی آزمون شد. قبل از برازش دادن مدل رگرسیون و آزمون فرضیه‌های پژوهش، فروض کلاسیک مدل آزمون شدند و با توجه به برقرار بودن پیش‌فرض‌های مدل، فرضیه‌های پژوهش مورد آزمون قرار گرفت. در مدل رگرسیونی با توجه به مقادیر احتمال

با توجه به نگاره (۱۰)، مقدار ضریب تعیین مدل چهارم پژوهش برابر ۰/۳۵۷ می‌باشد که نشان می‌دهد ۳۵ درصد تغییرهای متغیر وابسته (همزمانی قیمت سهام) توسط متغیر مستقل و کنترلی تشریح شده است. با توجه به نگاره (۱۰)، ضریب متغیر اثر تعاملی موضوعات کلیدی حسابرسی مبتنی بر ریسک در سطح حساب و مالکیت نهادی برابر ۱/۰۸۰- می‌باشد که منفی است و احتمال آماره t برای متغیر اثر تعاملی موضوعات کلیدی حسابرسی مبتنی بر ریسک در سطح حساب و مالکیت نهادی برابر ۰/۰۰۱ می‌باشد. این مقدار احتمال کمتر از سطح خطای ۰/۰۵ است. بنابراین فرض محقق تأیید می‌شود. بنابراین مالکیت نهادی بر رابطه بین موضوعات کلیدی حسابرسی مبتنی بر ریسک در سطح حساب و همزمانی قیمت سهام تأثیر معناداری دارد. در نتیجه فرضیه چهارم پژوهش در سطح اطمینان ۹۵ درصد تأیید می‌شود.

با توجه به نگاره (۱۱)، مقدار ضریب تعیین مدل فرعی اول پژوهش برابر ۰/۳۵۵ می‌باشد که نشان می‌دهد ۳۵ درصد تغییرهای متغیر وابسته (همزمانی قیمت سهام) توسط متغیر مستقل و کنترلی تشریح شده است. با توجه به نگاره (۱۱)، ضریب متغیر اثر تعاملی موضوعات کلیدی حسابرسی مبتنی بر ریسک در سطح شرکت و مالکیت نهادی دولتی برابر ۱/۰۶۹ می‌باشد که مثبت است و احتمال آماره t برای متغیر اثر تعاملی موضوعات کلیدی حسابرسی مبتنی بر ریسک در سطح شرکت و مالکیت نهادی دولتی برابر ۰/۰۰۳ می‌باشد. این مقدار احتمال کمتر از سطح خطای ۰/۰۵ است. بنابراین فرض محقق تأیید می‌شود. بنابراین مالکیت نهادی دولتی بر رابطه بین موضوعات کلیدی حسابرسی مبتنی بر ریسک در سطح شرکت و همزمانی قیمت سهام تأثیر معناداری دارد. در نتیجه فرضیه فرعی اول پژوهش در سطح اطمینان ۹۵ درصد تأیید می‌شود.

با توجه به نگاره (۱۲)، مقدار ضریب تعیین مدل فرعی دوم پژوهش برابر ۰/۳۴۴ می‌باشد که نشان می‌دهد ۳۴ درصد تغییرهای متغیر وابسته (همزمانی قیمت سهام) توسط متغیر مستقل و کنترلی تشریح شده است. با توجه به نگاره (۱۲)، ضریب متغیر اثر تعاملی موضوعات کلیدی حسابرسی مبتنی بر ریسک در سطح حساب و مالکیت نهادی دولتی برابر ۱/۰۴۲ می‌باشد که مثبت است و احتمال آماره t برای متغیر اثر تعاملی موضوعات کلیدی حسابرسی مبتنی بر ریسک در سطح حساب و مالکیت نهادی دولتی برابر ۰/۰۰۲ می‌باشد. این مقدار احتمال کمتر از سطح خطای ۰/۰۵ است. بنابراین فرض محقق تأیید می‌شود. بنابراین مالکیت نهادی دولتی بر رابطه بین موضوعات کلیدی حسابرسی مبتنی بر ریسک در سطح حساب و همزمانی

می‌دهد که تمامی ضرایب رگرسیون به طور همزمان صفر نیستند. بنابراین در سطح اطمینان ۹۵ درصد این مدل معنادار می‌باشد. مقدار ضریب تعیین مدل اول پژوهش برابر ۰/۳۵۵ می‌باشد که نشان می‌دهد ۳۵ درصد تغییرهای متغیر وابسته (همزمانی قیمت سهام) توسط متغیر مستقل و کنترلی تشریح شده است. با توجه به نگاره (۷)، ضریب متغیر موضوعات کلیدی حسابرسی مبتنی بر ریسک در سطح شرکت برابر ۱/۰۸۷- می‌باشد که منفی است و احتمال آماره t برای متغیر موضوعات کلیدی حسابرسی مبتنی بر ریسک برابر ۰/۰۰۱ می‌باشد. این مقدار احتمال کمتر از سطح خطای ۰/۰۵ است. بنابراین فرض محقق تأیید می‌شود. بنابراین می‌توان استدلال نمود که موضوعات کلیدی حسابرسی مبتنی بر ریسک در سطح شرکت بر همزمانی قیمت سهام شرکت‌ها تأثیر معناداری دارد. در نتیجه فرضیه اول پژوهش در سطح اطمینان ۹۵ درصد تأیید می‌شود.

با توجه به نگاره (۸)، مقدار ضریب تعیین مدل دوم پژوهش برابر ۰/۳۵۸ می‌باشد که نشان می‌دهد ۳۵ درصد تغییرهای متغیر وابسته (همزمانی قیمت سهام) توسط متغیر مستقل و کنترلی تشریح شده است. با توجه به نگاره (۸)، ضریب متغیر موضوعات کلیدی حسابرسی مبتنی بر ریسک در سطح حساب برابر ۱/۰۸۶- می‌باشد که منفی است و احتمال آماره t برای متغیر موضوعات کلیدی حسابرسی مبتنی بر ریسک در سطح حساب برابر ۰/۰۰۱ می‌باشد. این مقدار احتمال کمتر از سطح خطای ۰/۰۵ است. بنابراین فرض محقق تأیید می‌شود. بنابراین می‌توان استدلال نمود که موضوعات کلیدی حسابرسی مبتنی بر ریسک در سطح حساب بر همزمانی قیمت سهام شرکت‌ها تأثیر معناداری دارد. در نتیجه فرضیه دوم پژوهش در سطح اطمینان ۹۵ درصد تأیید می‌شود.

با توجه به نگاره (۹)، مقدار ضریب تعیین مدل سوم پژوهش برابر ۰/۳۴۱ می‌باشد که نشان می‌دهد ۳۴ درصد تغییرهای متغیر وابسته (همزمانی قیمت سهام) توسط متغیر مستقل و کنترلی تشریح شده است. با توجه به نگاره (۹)، ضریب متغیر اثر تعاملی موضوعات کلیدی حسابرسی مبتنی بر ریسک در سطح شرکت و مالکیت نهادی برابر ۱/۰۲۲- می‌باشد که منفی است و احتمال آماره t برای متغیر اثر تعاملی موضوعات کلیدی حسابرسی مبتنی بر ریسک در سطح شرکت و مالکیت نهادی برابر ۰/۰۰۰ می‌باشد. این مقدار احتمال کمتر از سطح خطای ۰/۰۵ است. بنابراین فرض محقق تأیید می‌شود. بنابراین مالکیت نهادی بر رابطه بین موضوعات کلیدی حسابرسی مبتنی بر ریسک در سطح شرکت و همزمانی قیمت سهام تأثیر معناداری دارد. در نتیجه فرضیه سوم پژوهش در سطح اطمینان ۹۵ درصد تأیید می‌شود.

قیمت سهام تأثیر معناداری دارد. در نتیجه فرضیه فرعی دوم پژوهش در سطح اطمینان ۹۵ درصد تأیید می‌شود.

با توجه به نگاره (۱۳)، مقدار ضریب تعیین مدل فرعی سوم پژوهش برابر ۰/۳۵۵ می‌باشد که نشان می‌دهد ۳۵ درصد تغییرهای متغیر وابسته (همزمانی قیمت سهام) توسط متغیر مستقل و کنترلی تشریح شده است. با توجه به نگاره (۱۳)، ضریب متغیر اثر تعاملی موضوعات کلیدی حسابرسی مبتنی بر ریسک در سطح شرکت و مالکیت نهادی غیردولتی برابر ۰/۱۶۲- می‌باشد که منفی است و احتمال آماره t برای متغیر اثر تعاملی موضوعات کلیدی حسابرسی مبتنی بر ریسک در سطح شرکت و مالکیت نهادی غیردولتی برابر ۰/۰۰۲ می‌باشد. این مقدار احتمال کمتر از سطح خطای ۰/۰۵ است. بنابراین فرض محقق تأیید می‌شود. بنابراین مالکیت نهادی غیردولتی بر رابطه بین موضوعات کلیدی حسابرسی مبتنی بر ریسک در سطح شرکت و همزمانی قیمت سهام تأثیر معناداری دارد. در نتیجه فرضیه فرعی سوم پژوهش در سطح اطمینان ۹۵ درصد تأیید می‌شود.

با توجه به نگاره (۱۴)، مقدار ضریب تعیین مدل فرعی چهارم پژوهش برابر ۰/۳۵۷ می‌باشد که نشان می‌دهد ۳۵ درصد تغییرهای متغیر وابسته (همزمانی قیمت سهام) توسط متغیر مستقل و کنترلی تشریح شده است. با توجه به نگاره (۱۴)، ضریب متغیر اثر تعاملی موضوعات کلیدی حسابرسی مبتنی بر ریسک در سطح حساب و مالکیت نهادی غیردولتی برابر ۰/۴۷۱- می‌باشد که منفی است و احتمال آماره t برای متغیر اثر تعاملی موضوعات کلیدی حسابرسی مبتنی بر ریسک در سطح حساب و مالکیت نهادی غیردولتی برابر ۰/۰۰۲ می‌باشد. این مقدار احتمال کمتر از سطح خطای ۰/۰۵ است. بنابراین فرض محقق تأیید می‌شود. بنابراین مالکیت نهادی غیردولتی بر رابطه بین موضوعات کلیدی حسابرسی مبتنی بر ریسک در سطح شرکت و همزمانی قیمت سهام تأثیر معناداری دارد. در نتیجه فرضیه فرعی چهارم پژوهش در سطح اطمینان ۹۵ درصد تأیید می‌شود.

نگاره (۷): نتایج تجزیه و تحلیل داده‌ها جهت آزمون فرضیه اول

متغیرها	ضرایب	خطای استاندارد	آماره T	معناداری
عرض از مبدأ	-۵/۸۷۸	۲/۰۹۹	-۲/۸۰۰	۰/۰۰۵
موضوعات کلیدی حسابرسی مبتنی بر ریسک در سطح شرکت	-۱/۰۸۷	۰/۳۴۴	-۳/۱۶۱	۰/۰۰۱
اندازه شرکت	-۰/۰۸۵	۰/۱۳۵	-۰/۶۳۳	۰/۵۲۶
اهرم مالی	-۰/۰۳۳	۰/۰۲۶	-۱/۲۹۴	۰/۱۹۵
نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری	۰/۰۹۲	۰/۰۵۶	۱/۶۵۰	۰/۰۹۹
بازده دارایی	۱/۸۸۹	۰/۶۵۲	۲/۸۹۶	۰/۰۰۳
حجم معاملات	۰/۱۵۳	۰/۰۳۵	۴/۳۲۹	۰/۰۰۰
رشد فروش	۰/۴۰۶	۰/۱۰۷	۳/۷۶۹	۰/۰۰۰
کیفیت حسابرسی	۰/۱۳۶	۰/۰۵۷	۲/۳۷۰	۰/۰۱۸
AR(1)	-۰/۱۳۱	۰/۰۴۲	-۳/۰۶۲	۰/۰۰۲
ضریب تعیین	۰/۳۵۵	ضریب تعیین تعدیل شده		۰/۲۶۹
آماره F	۴/۱۰۶	معناداری آماره F		۰/۰۰۰

منبع: یافته‌های پژوهش

نگاره (۸): نتایج تجزیه و تحلیل داده‌ها جهت آزمون فرضیه دوم

متغیرها	ضرایب	خطای استاندارد	آماره T	معناداری
عرض از مبدأ	-۵/۸۰۴	۲/۰۷۱	-۲/۸۰۱	۰/۰۰۵
موضوعات کلیدی حسابرسی مبتنی بر ریسک در سطح حساب	-۱/۰۸۶	۰/۳۴۳	-۳/۱۶۴	۰/۰۰۱
اندازه شرکت	-۰/۰۸۸	۰/۱۳۳	-۰/۶۶۱	۰/۵۰۸
اهرم مالی	-۰/۰۵۵	۰/۰۳۸	-۱/۴۳۸	۰/۱۵۰
نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری	۰/۰۹۲	۰/۰۵۶	۱/۶۵۳	۰/۰۹۸
بازده دارایی	۱/۸۶۷	۰/۶۵۷	۲/۸۳۹	۰/۰۰۴
حجم معاملات	۰/۱۵۱	۰/۰۳۵	۴/۲۹۶	۰/۰۰۰

متغیرها	ضرایب	خطای استاندارد	آماره T	معناداری
رشد فروش	۰/۴۱۴	۰/۱۰۹	۳/۷۸۱	۰/۰۰۰
کیفیت حسابرسی	۰/۱۳۶	۰/۰۵۸	۲/۳۲۳	۰/۰۲۰
AR(1)	-۰/۱۳۲	۰/۰۴۳	-۳/۰۷۷	۰/۰۰۲
ضریب تعیین	۰/۳۵۸	ضریب تعیین تعدیل شده		۰/۲۷۱
آماره F	۴/۱۴۶	معناداری آماره F		۰/۰۰۰

منبع: یافته‌های پژوهش

نگاره (۹): نتایج تجزیه و تحلیل داده‌ها جهت آزمون فرضیه سوم

متغیرها	ضرایب	خطای استاندارد	آماره T	معناداری
عرض از مبدأ	۰/۲۷۱	۰/۰۲۸	۹/۵۳۹	۰/۰۰۰
موضوعات کلیدی حسابرسی مبتنی بر ریسک در سطح شرکت	-۰/۲۳۶	۰/۰۷۱	-۳/۳۰۲	۰/۰۰۲
مالکیت نهادی	-۰/۶۵۰	۰/۲۱۵	-۳/۲۱۴	۰/۰۱۰
موضوعات کلیدی حسابرسی مبتنی بر ریسک در سطح شرکت *مالکیت نهادی	-۱/۰۲۲	۰/۲۴۳	-۴/۲۰۵	۰/۰۰۰
اندازه شرکت	-۰/۰۷۷	۰/۰۴۹	-۱/۵۷۳	۰/۱۱۵
اهرم مالی	-۰/۰۵۹	۰/۱۰۹	-۰/۵۴۵	۰/۵۸۵
نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری	۰/۰۹۰	۰/۰۱۶	۵/۵۵۵	۰/۰۰۰
بازده دارایی	۱/۷۸۸	۰/۳۲۷	۵/۴۶۴	۰/۰۰۰
حجم معاملات	۰/۱۸۰	۰/۰۲۲	۸/۰۸۱	۰/۰۰۰
رشد فروش	۰/۳۴۹	۰/۰۶۵	۵/۳۲۲	۰/۰۰۰
کیفیت حسابرسی	۰/۰۷۳	۰/۰۷۰	۱/۰۳۵	۰/۳۰۰
ضریب تعیین	۰/۳۴۱	ضریب تعیین تعدیل شده		۰/۲۶۲
آماره F	۴/۳۱۰	معناداری آماره F		۰/۰۰۰

منبع: یافته‌های پژوهش

نگاره (۱۰): نتایج تجزیه و تحلیل داده‌ها جهت آزمون فرضیه چهارم

متغیرها	ضرایب	خطای استاندارد	آماره T	معناداری
عرض از مبدأ	۰/۴۶۶	۰/۱۷۲	۲/۷۱۲	۰/۰۰۶
موضوعات کلیدی حسابرسی مبتنی بر ریسک در سطح حساب	-۰/۱۱۶	۰/۰۸۵	-۱/۳۶۸	۰/۱۷۱
مالکیت نهادی	-۰/۳۴۸	۰/۱۴۵	-۲/۴۰۳	۰/۰۱۷
موضوعات کلیدی حسابرسی مبتنی بر ریسک در سطح حساب *مالکیت نهادی	-۱/۰۸۰	۰/۳۴۳	-۳/۱۴۲	۰/۰۰۱
اندازه شرکت	-۰/۰۸۱	۰/۱۳۶	-۰/۵۹۸	۰/۵۴۹
اهرم مالی	۰/۱۵	۰/۱۶۳	۰/۷۰۵	۰/۴۸۰
نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری	۰/۰۹۲	۰/۰۵۵	۱/۶۷۵	۰/۰۹۷
بازده دارایی	۱/۸۵۲	۰/۶۵۶	۲/۸۲۲	۰/۰۰۴
حجم معاملات	۰/۱۵۲	۰/۰۳۵	۴/۳۱۲	۰/۰۰۰
رشد فروش	۰/۴۰۹	۰/۱۱۶	۳/۶۶۷	۰/۰۰۰
کیفیت حسابرسی	۰/۱۴۱	۰/۰۵۵	۲/۵۶۱	۰/۰۱۰
AR(1)	-۰/۱۳۲	۰/۰۴۲	-۳/۱۱۶	۰/۰۰۱
ضریب تعیین	۰/۳۵۷	ضریب تعیین تعدیل شده		۰/۲۶۹
آماره F	۴/۰۷۰	معناداری آماره F		۰/۰۰۰

منبع: یافته‌های پژوهش

نگاره (۱۱): نتایج تجزیه و تحلیل داده‌ها جهت آزمون فرضیه فرعی اول

متغیرها	ضرایب	خطای استاندارد	آماره T	معناداری
عرض از مبدأ	۰/۲۸۸	۰/۱۰۴	۲/۷۶۹	۰/۰۰۵
موضوعات کلیدی حسابرسی مبتنی بر ریسک در سطح شرکت	-۰/۰۳۸	۰/۰۲۰	-۱/۹۱۲	۰/۰۶۲
مالکیت نهادی دولتی	۰/۰۶۷	۰/۰۲۷	۲/۴۶۸	۰/۰۱۹
موضوعات کلیدی حسابرسی مبتنی بر ریسک در سطح شرکت *مالکیت نهادی دواتی	۱/۰۶۹	۰/۳۶۲	۲/۹۵۵	۰/۰۰۳
اندازه شرکت	-۰/۰۸۷	۰/۱۳۶	-۰/۶۴۴	۰/۵۱۹
اهرم مالی	-۰/۱۸۹	۰/۱۸۸	-۱/۰۰۵	۰/۳۱۵
نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری	۰/۰۹۳	۰/۰۵۶	۱/۶۷۰	۰/۰۰۹
بازده دارایی	۱/۸۷۴	۰/۶۷۴	۲/۷۷۹	۰/۰۰۵
حجم معاملات	۰/۱۵۲	۰/۰۳۶	۴/۱۹۱	۰/۰۰۰
رشد فروش	۰/۴۰۴	۰/۱۰۵	۳/۸۵۰	۰/۰۰۰
کیفیت حسابرسی	۰/۱۲۸	۰/۰۵۴	۲/۳۵۸	۰/۰۱۸
AR(1)	-۰/۱۳۰	۰/۰۴۲	-۳/۰۸۵	۰/۰۰۲
ضریب تعیین	۰/۳۵۵	ضریب تعیین تعدیل شده		۰/۲۶۷
آماره F	۴/۰۳۷	معناداری آماره F		۰/۰۰۰

منبع: یافته‌های پژوهش

نگاره (۱۲): نتایج تجزیه و تحلیل داده‌ها جهت آزمون فرضیه فرعی دوم

متغیرها	ضرایب	خطای استاندارد	آماره T	معناداری
عرض از مبدأ	۰/۳۹۵	۰/۱۰۷	۳/۶۸۰	۰/۰۰۰
موضوعات کلیدی حسابرسی مبتنی بر ریسک در سطح حساب	-۰/۱۰۲	۰/۰۳۳	-۳/۰۳۴	۰/۰۰۰
مالکیت نهادی دولتی	۰/۱۶۰	۰/۰۵۶	۲/۸۳۶	۰/۰۰۶
موضوعات کلیدی حسابرسی مبتنی بر ریسک در سطح حساب *مالکیت نهادی دولتی	۱/۰۴۲	۰/۳۴۶	۳/۰۰۴	۰/۰۰۲
اندازه شرکت	-۰/۰۶۷	۰/۱۰۸	-۰/۶۲۰	۰/۵۳۵
اهرم مالی	۰/۲۴۰	۰/۱۷۷	۱/۳۵۵	۰/۱۷۵
نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری	۰/۰۸۸	۰/۰۶۲	۱/۴۱۹	۰/۱۵۶
بازده دارایی	۱/۸۱۴	۰/۶۸۸	۲/۶۳۳	۰/۰۰۸
حجم معاملات	۰/۱۸۲	۰/۰۴۱	۴/۳۵۲	۰/۰۰۰
رشد فروش	۰/۳۵۰	۰/۰۸۱	۴/۲۸۱	۰/۰۰۰
کیفیت حسابرسی	۰/۰۷۷	۰/۰۸۳	۰/۹۳۰	۰/۳۵۲
ضریب تعیین	۰/۳۴۴	ضریب تعیین تعدیل شده		۰/۲۶۵
آماره F	۴/۳۶۷	معناداری آماره F		۰/۰۰۰

منبع: یافته‌های پژوهش

نگاره (۱۳): نتایج تجزیه و تحلیل داده‌ها جهت آزمون فرضیه فرعی سوم

متغیرها	ضرایب	خطای استاندارد	آماره T	معناداری
عرض از مبدأ	۰/۳۷۲	۰/۱۳۵	۲/۷۴۰	۰/۰۰۶
موضوعات کلیدی حسابرسی مبتنی بر ریسک در سطح شرکت	-۰/۱۴۵	۰/۰۴۹	-۲/۹۵۸	۰/۰۰۸
مالکیت نهادی غیردولتی	-۰/۴۷۴	۰/۱۶۵	-۲/۸۶۶	۰/۰۰۷
موضوعات کلیدی حسابرسی مبتنی بر ریسک در سطح شرکت *مالکیت نهادی غیردولتی	-۰/۱۶۲	۰/۰۵۲	-۳/۰۷۳	۰/۰۰۲
اندازه شرکت	-۰/۰۸۷	۰/۱۳۷	-۰/۶۳۸	۰/۵۲۳

متغیرها	ضرایب	خطای استاندارد	آماره T	معناداری
اهرم مالی	-۰/۰۳۵	۰/۰۷۰	-۰/۴۹۹	۰/۶۱۷
نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری	۰/۰۹۳	۰/۰۶۵	۱/۶۵۷	۰/۰۹۷
بازده دارایی	۱/۸۷۹	۰/۶۶۴	۲/۸۲۷	۰/۰۰۴
حجم معاملات	۰/۱۵۳	۰/۰۳۵	۴/۲۷۶	۰/۰۰۰
رشد فروش	۰/۴۰۸	۰/۱۰۶	۳/۸۳۲	۰/۰۰۰
کیفیت حسابرسی	۰/۱۳۷	۰/۰۵۵	۲/۴۸۹	۰/۰۱۳
AR(1)	-۰/۱۳۱	۰/۰۴۱	-۳/۱۶۳	۰/۰۰۱
ضریب تعیین	۰/۳۵۵	ضریب تعیین تعدیل شده		۰/۲۶۷
آماره F	۴/۰۲۹	معناداری آماره F		۰/۰۰۰

منبع: یافته‌های پژوهش

نگاره (۱۴): نتایج تجزیه و تحلیل داده‌ها جهت آزمون فرضیه فرعی چهارم

متغیرها	ضرایب	خطای استاندارد	آماره T	معناداری
عرض از مبدأ	۰/۳۵۸	۰/۱۳۱	۲/۷۳۶	۰/۰۰۶
موضوعات کلیدی حسابرسی مبتنی بر ریسک در سطح حساب	-۰/۱۸۶	۰/۰۷۶	-۲/۴۲۸	۰/۱۰۲
مالکیت نهادی غیردولتی	-۰/۴۰۸	۰/۱۷۲	-۲/۳۷۳	۰/۰۱۴
موضوعات کلیدی حسابرسی مبتنی بر ریسک در سطح حساب *مالکیت نهادی غیردولتی	-۰/۴۷۱	۰/۱۵۳	-۳/۰۶۳	۰/۰۰۲
اندازه شرکت	-۰/۰۸۴	۰/۱۳۵	-۰/۶۲۳	۰/۵۳۲
اهرم مالی	۰/۰۸۴	۰/۱۶۰	۰/۵۲۰	۰/۲۹۰
نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری	۰/۰۹۲	۰/۰۵۵	۱/۶۵۹	۰/۰۹۷
بازده دارایی	۱/۸۶۰	۰/۶۷۰	۲/۷۷۲	۰/۰۰۵
حجم معاملات	۰/۱۵۱	۰/۰۳۵	۴/۲۲۹	۰/۰۰۰
رشد فروش	۰/۴۱۱	۰/۱۱۰	۳/۷۳۳	۰/۰۰۰
کیفیت حسابرسی	۰/۱۳۷	۰/۰۵۵	۲/۴۸	۰/۰۱۳
AR(1)	-۰/۱۳۲	۰/۰۴۲	-۳/۱۰۸	۰/۰۰۱
ضریب تعیین	۰/۳۵۷	ضریب تعیین تعدیل شده		۰/۲۶۹
آماره F	۴/۰۷۱	معناداری آماره F		۰/۰۰۰

منبع: یافته‌های پژوهش

۶- نتیجه گیری

و قابل‌انکس برای این دو گروه از دغدغه‌های اصلی مدیریت و سیستم‌های گزارشگری مالی به شمار می‌رود، توجه به گزارش‌های حسابرسی ارائه شده برای این دو گروه ضرورتی خاص دارد. از آنجا که نقش اصلی حسابرسان از طریق اظهارنظر به ویژه موضوعات کلیدی حسابرسی در گزارش حسابرسی، انتقال اثربخش اطلاعات مالی برای استفاده‌کنندگان بیرونی به روشی قابل‌انکس و به‌موقع است، می‌تواند اطلاعات خاص و در نتیجه روند حرکت قیمت سهام شرکت‌ها را تحت تأثیر قرار داد. علاوه بر متون علمی، بر اهمیت نقش مالکان نهادی، تأکید شده است. یک نظریه پرتطرفدار آن است که با وجود چنددین مالک نهادی و ایجاد رقابت بین آن‌ها، احتمال اثرگذاری اطلاعات در قیمت‌ها افزایش می‌یابد. بنابراین مالکان نهادی با توجه به انگیزه‌هایی که دارند، اثرات متفاوتی بر دقت اطلاعات داشته و

امروزه گزارش‌های حسابرسی و اظهارنظرهای حسابرسی نقش قابل توجهی در سیستم اطلاعاتی شرکت‌ها داشته و نقش تعیین‌کننده‌ای در بازار سرمایه و رشد اقتصادی کشورها دارد. بسیاری از تصمیمات مالی و سرمایه‌گذاری متأثر از اظهارنظرهای حسابرسان می‌باشد. به عبارتی حرفه حسابرسی سهم عمده‌ای از مبادلات آگاهانه اوراق بهادار به خرید و فروش سهام شرکت‌ها به خود اختصاص داده است. هرگونه تحقیق در زمینه نحوه اثرگذاری مباحث مرتبط با خدمات حسابرسی بر طیف وسیع تصمیم‌گیرندگان ذینفع در شرکت‌ها به درک بهتر از چگونگی نقش این اطلاعات و ضرورت افشای بیشتر و بهتر آنها کمک می‌کند. از آنجا که سهامداران و بستانکاران، دو گروه اصلی استفاده‌کننده اطلاعات مالی‌اند و فراهم آوردن اطلاعات مربوط

این موضوع می‌تواند اطلاعات خاص شرکت و در نتیجه همزمانی قیمت را تحت تأثیر قرار دهند. بر این اساس در این پژوهش

تأثیر موضوعات کلیدی حسابرسی مبتنی بر ریسک در سطح شرکت و در سطح حساب بر همزمانی قیمت سهام با توجه به مالکیت نهادی دولتی و غیردولتی مورد بررسی قرار گرفت. به این منظور اطلاعات مالی ۱۲۱ شرکت (۱۲۱۰ مشاهده) طی بازه زمانی ۱۳۹۰ الی ۱۳۹۹ مورد بررسی قرار گرفت. یافته‌ها نشان داد موضوعات کلیدی حسابرسی مبتنی بر ریسک در سطح شرکت و در سطح حساب تأثیر قابل توجهی بر همزمانی قیمت سهام داشته و موجب کاهش همزمانی قیمت سهام می‌شوند. بر اساس ادبیات موجود رفتار قیمت سهام از دو عامل حرکت بازار و اطلاعات خاص شرکتی تبعیت می‌کند. چرا که اعتماد بیشتر سرمایه‌گذار به سود شرکت وابسته به اطلاعات خاص شرکتی بیشتر است. اعتماد بیشتر سرمایه‌گذار به سود شرکت وابستگی بیشتری به اطلاعات خاص شرکتی دارد و در صورتیکه ارتباط بین قیمت سهام شرکت و بازده بازار پایین باشد، نشان‌دهنده بیشتر بودن اطلاعات خاص شرکتی است؛ بنابراین می‌توان گفت پایین بودن همزمانی قیمت سهام شرکتها، در واقع بیانگر این موضوع است که قیمت آنها وابستگی کمتری به حرکت بازار دارد، چون مقدار بیشتری از اطلاعات خاص شرکتی وجود دارد که فعالان بازار به آن اطمینان می‌کنند. از آنجا که موضوعات کلیدی حسابرسی مبتنی بر ریسک در سطح شرکت و در سطح حساب نقش قابل توجه در محتوای اطلاعات شرکت دارد، می‌تواند همزمانی قیمت سهام را کاهش دهد. همچنین یافته‌ها نشان داد مالکیت نهادی و مالکان نهادی غیردولتی بر رابطه بین موضوعات کلیدی حسابرسی مبتنی بر ریسک و شرکت در سطح شرکت و همزمانی قیمت سهام تأثیر منفی و معناداری دارد.

این موضوع می‌تواند اطلاعات خاص شرکت و در نتیجه همزمانی قیمت را تحت تأثیر قرار دهند. بر این اساس در این پژوهش تأثیر موضوعات کلیدی حسابرسی مبتنی بر ریسک در سطح شرکت و در سطح حساب بر همزمانی قیمت سهام با توجه به مالکیت نهادی دولتی و غیردولتی مورد بررسی قرار گرفت. به این منظور اطلاعات مالی ۱۲۱ شرکت (۱۲۱۰ مشاهده) طی بازه زمانی ۱۳۹۰ الی ۱۳۹۹ مورد بررسی قرار گرفت. یافته‌ها نشان داد موضوعات کلیدی حسابرسی مبتنی بر ریسک در سطح شرکت و در سطح حساب تأثیر قابل توجهی بر همزمانی قیمت سهام داشته و موجب کاهش همزمانی قیمت سهام می‌شوند. بر اساس ادبیات موجود رفتار قیمت سهام از دو عامل حرکت بازار و اطلاعات خاص شرکتی تبعیت می‌کند. چرا که اعتماد بیشتر سرمایه‌گذار به سود شرکت وابسته به اطلاعات خاص شرکتی بیشتر است. اعتماد بیشتر سرمایه‌گذار به سود شرکت وابستگی بیشتری به اطلاعات خاص شرکتی دارد و در صورتیکه ارتباط بین قیمت سهام شرکت و بازده بازار پایین باشد، نشان‌دهنده بیشتر بودن اطلاعات خاص شرکتی است؛ بنابراین می‌توان گفت پایین بودن همزمانی قیمت سهام شرکتها، در واقع بیانگر این موضوع است که قیمت آنها وابستگی کمتری به حرکت بازار دارد، چون مقدار بیشتری از اطلاعات خاص شرکتی وجود دارد که فعالان بازار به آن اطمینان می‌کنند. از آنجا که موضوعات کلیدی حسابرسی مبتنی بر ریسک در سطح شرکت و در سطح حساب نقش قابل توجه در محتوای اطلاعات شرکت دارد، می‌تواند همزمانی قیمت سهام را کاهش دهد. همچنین یافته‌ها نشان داد مالکیت نهادی و مالکان نهادی غیردولتی بر رابطه بین موضوعات کلیدی حسابرسی مبتنی بر ریسک و شرکت در سطح شرکت و همزمانی قیمت سهام تأثیر منفی و معناداری دارد.

۷- پیشنهادهای پژوهش

در این بخش پیشنهادهای پژوهش در دو بخش پیشنهادهایی ناشی از نتایج پژوهش و پیشنهادهایی برای محققین آتی ارائه می‌شود.

۷-۱- پیشنهادهای ناشی از نتایج پژوهش

از آنجا که یافته‌ها نشان داد مالکان نهادی غیردولتی تأثیر منفی و معناداری بر رابطه بین موضوعات کلیدی حسابرسی و همزمانی قیمت سهام دارد، یافته‌ها مؤید کارایی مالکان نهادی غیردولتی می‌باشد. در نتیجه به سهامداران توصیه می‌شود که در هنگام انتخاب شرکتها سرمایه‌گذاری به این موضوع دقت نمایند. علاوه یافته‌ها نشان داد مالکیت نهادی دولتی بر رابطه بین موضوعات کلیدی حسابرسی مبتنی بر ریسک و شرکت در سطح شرکت و همزمانی قیمت سهام تأثیر مثبت و معناداری دارد. ادبیات اقتصاد سیاسی نشان می‌دهد که شرکت‌های دارای روابط دولتی، با مشکلاتی شدید نمایندگی از جمله ابهام در گزارشگری مالی مواجه هستند. بر این اساس مالکیت نهادی دولتی از طریق انتخاب مدیران همسو با خود، در رابطه با گزارشگری مالی مبهم

مالکان نهادی دارای توان بالقوه تأثیرگذاری بر فعالیت‌های مدیران به طور مستقیم از طریق مالکیت و به طور غیرمستقیم از طریق مبادله سهام خود هستند. یکی از نقش‌های با اهمیت مالکان نهادی فراهم نمودن مکانیسمی برای انتقال اطلاعات به بازارهای سرمایه یا به عبارتی دیگر به سایر سهامداران است. سهامداران نهادی می‌توانند اطلاعات محرمانه را که از مدیران شرکت کسب می‌کنند، به سایر سهامداران منتقل نمایند. هر میزان سطح مالکیت نهادی در شرکت افزایش یابد، عدم تقارن اطلاعاتی بین مدیران شرکت و سایر اشخاص ذینفع کاهش خواهد یافت.

ژای و همکاران (۲۰۲۱)، نشان دادند که افشای موضوعات کلیدی حسابرسی، اطلاعات خاص شرکت را افزایش و همزمانی قیمت سهام را کاهش می‌دهد. تأثیر افشای موضوعات کلیدی حسابرسی بر همزمانی قیمت سهام در شرکت‌های با سهامداران

منابع و مأخذ

- * پورقاز، بی‌بی‌فاطمه (۱۳۹۹). بررسی رابطه برنامه‌ریزی مالیاتی و همزمانی قیمت سهام در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. پایان‌نامه کارشناسی ارشد رشته حسابداری، موسسه آموزش عالی حکیم جرجانی.
- * جعفری نسب کرمانی، ندا؛ ملانظری، مهناز؛ رحمانی، علی، عزیزخانی، مسعود و موسی بزرگ‌اصل (۱۳۹۸). شناسایی و افشای موضوع‌های کلیدی حسابرسی در گزارش حسابرسان: دیدگاه حسابرسان ایرانی. فصلنامه علمی پژوهشی دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت، دوره ۸، شماره ۲۹، صص ۲۴۲-۲۲۹.
- * حملبرانی حقی، حسین (۱۳۹۸). تأثیر ویژگی‌های سود پیش‌بینی شده توسط مدیریت بر همزمانی قیمت سهام. پایان‌نامه کارشناسی ارشد رشته حسابداری، مؤسسه آموزش عالی سراج.
- * کمالی دهکردی، احسان (۱۳۹۹). بررسی تأثیر نقش تعدیل گری مالکیت دولتی، کیفیت حسابرسی و عدم شفافیت شرکت بر رابطه بین سیاست متعورانه مالیاتی و همزمانی قیمت سهام. مطالعات مدیریت و حسابداری. دوره ششم - شماره ۳، صص ۱۱۰-۱۱۹.
- * رحیمی دستجردی، محسن و بصیره نادری بنی (۱۳۹۹). تأثیر ارتباطات سیاسی بر ریسک سقوط قیمت سهام با در نظر گرفتن اثر تعدیل گری مالکیت نهادی. رویکردهای پژوهشی نوین در مدیریت و حسابداری. شماره چهارم، دوره ۳۴، صص ۱۷۷-۲۰۰.
- * قادری آذر، علی و جعفر گلستانه (۱۴۰۱). رابطه کیفیت افشا و مدیریت ریسک بر همزمانی قیمت سهام. فصلنامه علمی تخصصی رویکردهای پژوهشی نوین در مدیریت و حسابداری. شماره ششم، دوره ۸۴، صص ۵۴۶-۵۶۴.
- * کامیابی، یحیی و بتول پرهیزگار (۱۳۹۵). بررسی رابطه بین سرمایه‌گذاران نهادی و همزمانی قیمت سهام در شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران. دانش سرمایه‌گذاری. شماره پنجم، دوره ۱۷، صص ۱۶۵-۱۸۶.
- * کشفی‌مقدم، سمیه (۱۴۰۰). بررسی تأثیر سیاست‌های جسورانه مالیاتی بر همزمانی قیمت سهام شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران. پایان‌نامه کارشناسی ارشد رشته حسابداری، گروه حسابداری، مؤسسه آموزش عالی مقدس اردبیلی.
- * لطفی، محسن؛ حقیقت، حمید و محمدحسین قائمی (۱۳۹۷). اعتبارسنجی و توسعه مدل‌های همزمانی بازده سهام و تأثیر وضعیت اقتصادی کشور بر تغییرات آن. فصلنامه شرکت واکنشی نخواهند داشت. زیرا آنها به دلایلی که از سوی بازارهای سرمایه، جریمه نمی‌شوند و پاسخگو مشکلات به وجود آمده نخواهند بود. در واقع شرکت‌هایی که مالکان نهادی غیردولتی جزو مالکان عمده شرکت هستند، از طریق نفوذ و قدرتی که دارند دسترسی راحت‌تری به منابع مالی و اعتبارات بانکی دارند. به‌طور کلی این شرکت حمایت زیادی از طریق دولت و نهادهای نظارتی دارد. بنابراین از آنجا که از طریق بازار سرمایه منابع مالی خود را تأمین نمی‌کنند، پایبندی به کمتری به پاسخ‌دهی و شفافیت دارند. در نتیجه این موضوع موجب کاهش شفافیت اطلاعات خاص شرکت‌ها شده و همزمانی قیمت سهام افزایش می‌یابد. بنابراین به سازمان بورس و سایر مسئولان توصیه می‌شود قوانینی جهت کاهش تعارض نمایندگی بین مالکان دولتی و سهامداران خود وضع نمایند به ویژه شرکت‌هایی که دارای روابط دولتی هستند، چرا که در این شرکت‌ها به دلیل عدم وجود قوانین و یا ضعف در قوانین، ممکن است مدیران فراتر از اختیارات اقداماتی انجام دهند و مشکلاتی عده‌ای را برای بازار سرمایه به ویژه سهامداران خرد به وجود آورند، در صورتی که هیچ‌گونه تبعاتی برای آنها وجود ندارد. در واقع اگر عواقب سخت‌گیرانه‌ای برای مدیران (به ویژه سال‌ها پس از برکناری از سمت) در نظر گرفته شود، قطعاً مدیران تصمیمات آگاهانه خواهند گرفت و انگیزه فرصت‌طلبی آنها کاهش خواهد یافت.
- ## ۷-۲- پیشنهادهایی برای محققین آتی
- ۱) بررسی تأثیر موضوعات کلیدی حسابرسی و ریسک حسابرسی بر همزمانی قیمت سهام آتی شرکت‌ها.
 - ۲) بررسی تأثیر مالکیت مدیران بر رابطه بین موضوعات کلیدی حسابرسی و همزمانی قیمت سهام شرکت‌ها.
 - ۳) بررسی تأثیر توانایی مدیران بر رابطه بین موضوعات کلیدی حسابرسی و همزمانی قیمت سهام شرکت‌ها.
 - ۴) بررسی تأثیر ویژگی‌های حسابرسی (تخصص، تصدی و ..) بر رابطه بین موضوعات کلیدی حسابرسی و همزمانی قیمت سهام شرکت‌ها.
 - ۵) بررسی تأثیر عدم تقارن اطلاعاتی بر رابطه بین موضوعات کلیدی حسابرسی و همزمانی قیمت سهام شرکت‌ها.
 - ۶) بررسی تأثیر ویژگی‌های کمیته حسابرسی بر رابطه بین موضوعات کلیدی حسابرسی و همزمانی قیمت سهام شرکت‌ها.

- Empirical evidence from German listed firms. *The Journal Corporate Accounting & Finance*, 30 (2): 29–43.
- * Ntow-Gyamfi, M., Bokpin, G. A., & Gemgah, A. (2015). Corporate governance and transparency: evidence from stock return synchronicity. *Journal of Financial Economic Policy*, Vol. 7, Pp. 157-179.
- * Piotroski, J. D., & Roulstone, D. T. (2004). The influence of analysts, institutional investors, and insiders on the incorporation of market, industry, and firm-specific information into stock prices. *Accounting Review*, 79(4), 1119–1151. <https://doi.org/10.2308/accr.2004.79.4.1119>
- * Piotroski, J. D., Wong, T. J. and Zhang, T. (2015). Political incentives to suppress negative information: Evidence from Chinese listed firms. *Journal of Accounting Research*, 53(2), 405–459.
- * Satt, H., Nechbaoui, S., Hassan, M & Halim, Z. A. (2021). Institutional ownership and firm performance: the case of Morocco. *Macroeconomics and Finance in Emerging Market Economies*. 1-17.
- * Shin, H. (2019). The effects of industry characteristics on stock price synchronicity around IFRS adoption. *Investment Management and Financial Innovations*, Vol. 16, Iss. 1, PP. 89-99.
- * Shleifer, A., & Vishny, R. W. (1997). A survey of corporate governance. *The Journal of Finance*, 52(2), 737–783.
- * Sierra-García, L., Gambetta, Nicolás., García-Benau, Mari.A., Orta-Pérez, M. (2019). Understanding the determinants of the magnitude of entity-level risk and account-level risk key audit matters: The case of the United Kingdom, *The British Accounting Review*, doi: <https://doi.org/10.1016/j.bar.2019.02.004>.
- * Wang, W., Cheng, S., Nahar, S., AreefAlhaleh, S. E & Wang, H. (2022). Does mixed-ownership reform restrain stock price synchronicity? Evidence from China. *Economic Analysis and Policy*. Volume 73, PP 390-404
- * Zhai, H., Lu, M., Shan, Y., Liu, Q., Zhao, Y. (2021). Key audit matters and stock price synchronicity: Evidence from a quasi-natural experiment in China. *International Review of Financial Analysis*, 75, 1-11.
- علمی پژوهشی دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت، سال هفتم، شماره ۲۵، صص ۸۱-۹۷.
- * نوروش، ایرج و علی ابراهیمی کردلر (۱۳۹۰). بررسی و تبیین رابطه ترکیب سهامداران با تقارن اطلاعات و سودمندی معیارهای حسابداری عملکرد. *بررسیهای حسابداری و حسابرسی*. شماره ۱۲، دوره ۴۲، صص ۹۷-۱۲۴.
- * Aldjoeffry, R. H., & Raharja, S. (2022). The effect of audit committee, institutional ownership, profitability, and audit complexity as moderating variable to financial statement report delay (Empirical Study on Manufacturing Companies Listed on Indonesia Stock Exchange Year 2017-2019). *Diponegoro Journal of Accounting*, 11(1).
- * Ardillah, K., & Halim, Y. (2022). The Effect of Institutional Ownership, Fiscal Loss Compensation, and Accounting Conservatism on Tax Avoidance. *Journal of Accounting Auditing and Business*, 5(1), 1-15.
- * Brockman, P., & Yan, X. (2009). Block ownership and firm-specific information. *Journal of Banking & Finance*, 33(2), 308–316. <https://doi.org/10.1016/j.jbankfin.2008.08.011>
- * Chen, X., Hartford, J., Li, K. (2007). Monitoring: Which Institutions Matter?. *Journal of Financial Economics*, 86, 279-305.
- * Feng, H., Habib, A., Tian, G. l. (2019). Aggressive tax planning and stock price synchronicity: evidence from China. *International Journal of Managerial Finance*, <https://doi.org/10.1108/IJMF-07-2018-0194>
- * Feng, X., Hu, N., & Johansson, A. C. (2016). Ownership, analyst coverage, and stock synchronicity in China. *International Review of Financial Analysis*, 45, 79–96. <https://doi.org/10.1016/j.irfa.2016.02.002>
- * Gul, F. A., Kim, J.-B., & Qiu, A. A. (2010). Ownership concentration, foreign shareholding, audit quality, and stock price synchronicity: Evidence from China. *Journal of Financial Economics*, 95(3), 425–442.
- * Huu Nguyen, A., Thu Minh Thi Vu, and Quynh Truc Thi Doan. (2020). Corporate Governance and Stock Price Synchronicity: Empirical Evidence from Vietnam. *International Journal of Financial Studies* 8, no. 2: 22. 1-13. <https://doi.org/10.3390/ijfs8020022>
- * International Auditing and Assurance Standard Board (IAASB) (2016). Identifying and assessing the risks of material misstatement through understanding the entity and its environment. *International Standard on Auditing 315*, New York, NY: International Federation of Accountants.
- * Johnston, J. A. (2009). Accruals Quality and Price Synchronicity, working paper, Louisiana State University and Agricultural and Mechanical College.
- * Li, Q., Liu, X., Chen, J., & Wang, H. (2022). Does stock market liberalization reduce stock price synchronicity?—Evidence from the Shanghai-Hong Kong Stock Connect. *International Review of Economics & Finance*, 77, 25-38.
- * Neifar, S., Ajili, H. (2019). CEO characteristics, accounting opacity and stock price synchronicity:



Accounting Knowledge & Management Auditing
Vol. 14/ No. 53/ Spring 2024

The Impact of Key Issues of Risk-Based Auditing at the Company Level and at the Account Level on Stock price synchronicity with respect to Governmental and Non-Governmental Institutional Ownership

Neda.sadri

Phd student in accounting, Islamic Azad university, bandarabbas, Iran
neda.sadri1990@gmail.com

Mohammad Hossein Ranjbar

Associate Professor, Department of Accounting and Finance, Faculty of Humanities, Bandar Abbas Branch, Islamic Azad University, Bandar Abbas, Iran. Corresponding Author
Mhranjbar54@iauba.ac.ir*

Abstract

In this study, the effect of key issues of risk-based auditing at the company level and at the account level on the stock price synchronicity with respect to governmental and non-governmental institutional ownership was investigated. For this purpose, 121 companies were surveyed during the period 2012-2021. In this study, the variables were extracted from Rahavard 3 software and summarized, classified and calculated by Excel software, and finally the hypotheses were tested using Eviews and Stata software at a confidence level of 0.95. Findings showed that the key issues of risk-based auditing at the company level and at the account level have a negative and significant effect on stock price synchronicity. The results also showed that institutional ownership and non-governmental institutional ownership have a negative and significant effect on the relationship between key issues auditing and stock price synchronicity. In addition, the results showed that government institutional ownership has a positive and significant effect on the relationship between key issues auditing and stock price synchronicity.

Keywords: Audit Issues, Audit Clauses, Stock Price, Stock Price Synchronicity, and Institutional Ownership